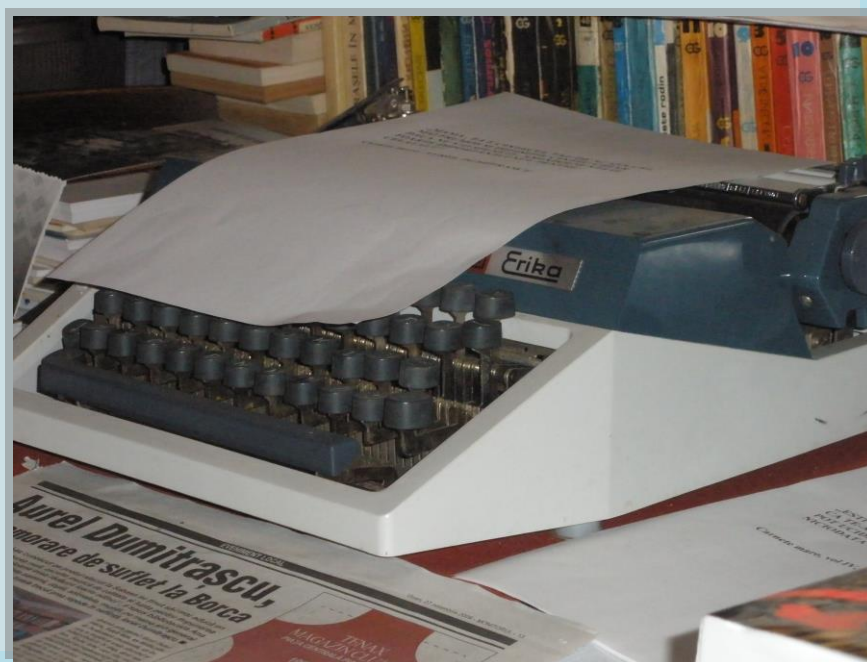


BIBLIOTECA DIN NORD

Revista Liceului „Mihail Sadoveanu”
și a Fundației “Scriitor Aurel Dumitrașcu” Borca, Neamț

EDITIA DE PRIMAVARA, 2022



Din sumar:

- ◆ **EDITORIAL:** Flori de „Nu-mă-uita”
- ◆ **PLEDOARIE PENTRU LECTURA:** Paul Celan
- ◆ **NOI, DESPRE NOI:** Ziua Internațională a poeziei
- ◆ **ESEU:** Cum ajutăm un prieten?
- ◆ **EVENIMENT:** Lansare de carte – *Flavia*
- ◆ **RESTITUIRI:** Expedițiile Indagatores

ISSN 2601 – 5110

ISSN-L 2601 - 5110



EDITORIAL

FLORI DE „NU-MĂ-UITA”

Vioi și aducând speranță, își scot capetele la iveală, din zăpada aproape topită, ghiociei. Prevestesc primăvara... după o iarnă parțial blândă putem pune din nou în pod cojocul și căciula de lână. Putem trage adânc în piept „o gură de aer”, fără să ne temem că facem amigdalită. Aer cald și proaspăt dă năvală prin ferestrele deschise aducând mireasma primelor flori. În tot radiază fericirea renașterii. Copiii sar veseli cu ciuboșele în picioare în băltoacele de pe drumurile nepavate și de prin curți.

Dar ceva este schimbat, nu putem simți bucuria deplină ca în fiecare an, atât timp cât vecinii

noștri, de peste graniță, suferă.

Nu

putem fi imuni la durerea lor.

Mulți, după o viață de trudă, au pierdut totul în câteva clipe. Au trebuit să fugă, să



lase în urmă -fără a-i putea ajuta și fără a mai ști vreodată dacă se vor mai întoarce- copii, frați, surori, tați, mame... pe când alții au plecat să salveze câinii și pisicile din apartament.

Trăim cu speranța-n suflet că totul nu va ține o veșnicie, având în vedere că sărbătoarea de Paște se apropie cu pași repezi și aduce lumină în inima credincioșilor. Cea mai mare sărbătoare creștină, simbolizând Învierea Mântuitorului.

Luna mai, cu soarele aproape de apogeu.

E vremea cireșelor și a florilor de „Nu-mă-uita”!

Ruben Carază, clasa X-a C

ESEU

RELAȚIA MEA CU MINE

În viața de zi cu zi, relațiile sociale stau la baza celei mai ușoare forme de conviețuire din toate punctele de vedere, pe plan profesional, familial, de amicitie, dar cea mai importantă dintre toate, care reprezintă fondul tuturor, este relația mea cu mine. Dacă nu mă cunosc, nu mă înțeleg, nu cred în mine, atunci este o problemă. Dacă anxietatea, frica de necunoscut este bariera care-mi stă în cale, atunci este o problemă și mai mare. Confruntându-se cu aceste stări, parcursul meu în viață va fi greu și nu va fi loc de evoluție, care reprezintă formarea mea ca om.

Dar cum procedez pentru a mă ajuta ? În primul rând, nu trebuie să trăiesc în trecut, care poate e plin de greșeli, regrete, situații eșuate. Acest lucru va dăuna sănătății mele mintale și mă va descuraja. Frica va fi prezentă la orice pas și eu voi fi mai vulnerabilă și instabilă, ceea ce tot la eșec duce. Pentru a rezolva aceste probleme trebuie să- mi clădesc încrederea în mine, trebuie să sper și să fiu pozitivă. Ideea de viitor negru trebuie să dispară și să fie înlocuită cu gândul ca voi putea să îmi îndeplinesc tot ceea ce îmi doresc. Dacă voi avea încredere în mine, rezultatele se vor vedea pe plan profesional. În al doilea rând, nu trebuie să fiu influențată. Mediul în care trăim este unul toxic, iar oamenii care descurajează sunt prezenți la orice pas. Trebuie să îmi fac o selecție a oamenilor potriviți, care văd în mine tot ceea ce e mai bun și sunt demni să mi spună când am greșit. Dintre toate acestea, încrederea duce la cea mai eficientă relație a mea cu mine, în a mă înțelege, în a mă asculta și a lua decizii mature și benefice.

Căutăm răspunsuri? Cărțile sunt una dintre cele mai bune soluții. Dar dacă simțim că suntem copleșiți de situație, trebuie să apelăm la psiholog.

Diana Cotrigășanu, clasa a X-a C



REȚELE DE SOCIALIZARE

În ultimii ani, am realizat importanța rețelelor de socializare, mai ales pe timpul perioadei pandemice când am fost izolați de societate din punct de vedere fizic, dar virtual eram oriunde.

Rețelele de socializare joacă un rol important în societate, în primul rând, când vine vorba de comunicare. Nu mai suntem nevoiți să lăsăm bilete cu mesaje de înștiințare sau o întâlnire față în față, un simplu buton de trimitere face totul. Aceste rețele au avut un rol foarte important și în contextul în care se află Ucraina, confruntându-se cu războiul. Poporul român a ajutat țara prin strângeri de alimente, obiecte de uz personal, bani, internetul fiind locul unde se publică conturi

bancare și informații pentru donații. Încă un plus pentru relațiile de socializare, dacă vreau să caut o rețetă, am nevoie de un răspuns în rezolvarea temei, nu găsesc o anumită persoană, apelez la paleta variată de platforme, spre exemplu: Facebook, unul dintre veterani, YouTube care vine la îndemână cu numeroase videoclipuri, Instagram pentru comunicare, promovare și informare, dar în ultimul timp o nouă aplicație este vedetă, TikTok-ul, care conține videoclipuri cu un conținut pe baza de umor, de divertisment. Personal, nu am TikTok, mi se pare inutil, dar folosesc Facebook care îmi amintește de zilele de naștere ale prietenilor, Instagram pentru tot ceea ce ține de comunicare și una dintre aplicațiile mele preferate, GoodReads, unde îmi înregistrez lecturile și le împart cu prietenii mei virtuali.

Dar nu tot ce se află pe rețelele de socializare este în întregime adevărat și de crezut, sunt și dezavantaje, spre exemplu: informații false care au rol doar de promovare și de atragerea audiovizualului. Influența din mediul on-line poate fi negativă, perfecțiunea este peste tot și neputința de a o obține ne macină existența.

Așadar, rețele de socializare au părți bune și rele, dar depinde de noi cum le percepem și în ce scop le folosim.

Diana Cotrigășanu, clasa a X-a C

CUM AJUTĂM UN PRIETEN?

Auzim adeseori sintagma „viața nu e roz” și chiar nu este. Ca oameni suntem puși la încercare de problemele de pe parcursul existenței noastre și ne întâlnim des cu tristețea, stare sufletească care „otrăvește” tot ce-i mai bun din noi și ne cauzează descurajare, decepție și frică.

Întâlnim persoane, prieteni care se află în această situație, dar ne-am gândit cum le oferim ajutor ?

În primul rând, tăcerea și ascultarea duc la înțelegere. Dacă ne dorim să ajutăm pe cineva trebuie să-i ascultăm povestea, ce are spus, ce simte. Nu trebuie să ne grăbim cu păreri pripite, să judecăm, să criticăm. Nu acesta este scopul pentru care acea persoană ne-a cerut ajutorul, ci pentru a-i da o soluție, pentru a o lumina, pentru a vedea în răspunsurile noastre motiv de speranță. Trebuie să dăm dovadă de implicare, să ne pese cu ce se confruntă și în niciun caz nu trebuie să vorbim despre noi, să nu ne comparăm, să nu facem trimitere la situații trăite de noi, nefiind în acel moment vorba de persoana noastră. Trebuie să ne concentrăm pe înțelegere, îi dăm timp pentru a ne explica și încercăm să venim cu răspunsuri demne, cu soluții pentru starea în care se află. Pentru oferirea unui ajutor care nu necesită eforturi extreme,



trebuie să arătăm că ne pasă, să încurajăm în mod special, dar nu prin vorbe simple, spre exemplu „am încredere în tine”, „știu ca poți”, ci ar trebui să aducem în vorbă ideea puterii interioare, de care dispunem toți, pentru unii încă nedescoperită, dar trebuie să-i oferim persoanei copleșite de suferință, ideea că este puternică.

Așadar, pentru a ajuta un prieten trebuie să ascultăm, să înțelegem, să oferim răspunsuri eficiente și să ne punem în valoare calitatea umană de a ajuta cu suflet și implicare.

Diana Cotrigășanu, clasa a X-a C

DE CE TREBUIE SĂ SĂRBĂTORIM ZIUA INTERNAȚIONALĂ A PĂDURII?



Pădurea reprezintă o grupare de suprafețe mari de arbori de diferite specii ce au conviețuit cu oamenii de la începuturile veacurilor. Pădurea este comparată cu plămânii pământului deoarece este cea mai mare producătoare de oxigen de pe planetă, iar fără oxigen majoritatea viețuitoarelor nu ar putea exista. Un alt lucru important este lemnul din care se confecționează diferite obiecte cum ar fi mobilier, jucării, cărți, plus că este și un bun combustibil pentru încălzire. Este foarte important să învățăm să le protejăm, să le îngrijim, să le prețuim, pentru a ne asigura viața

pe pământ. Pădurea găzduiește specii de animale, păsări, vegetație, deosebit de variată și rară.

Consider că Ziua Mondială a Pădurii este importantă deoarece putem să ne arătăm măcar o dată pe an recunoștința și iubirea față de ea.

Teodora Petrescu, clasa a X-a C

OBICEIURI STRĂVECHI DE PAȘTE

O sărbătoare așteptată primăvara este Paștele. Cel mai răspândit obicei creștin de Paști este vopsirea de ouă roșii, a căror prezență este obligatorie pe masa creștinilor. Cu ocazia sărbătorilor pascale gospodinele prepară și alte mâncăruri tradiționale: pască, cozonac, drob și friptură de miel. Bătrânii spun că primul ou ciocnit în ziua de Paște trebuie să fie mâncat cu toți membrii familiei, pentru a fi întotdeauna împreună. În mai multe sate din Moldova, tradiția cere să ne spălăm pe față cu apa dintr-un vas în care au fost puse flori, bani și un ou roșu. Se zice că astfel vom fi rumeni precum oul roșu, bogați și sănătoși. Potrivit aceluiași obicei, cel care se spală ultimul din acest vas ia banii. Este important să participăm la slujba de Înviere, să luăm lumină și să rostim odată cu preotul „Hristos a înviat!”.

Când masa noastră este plină de bunătăți, iar noi trăim bucuria Învierii Domnului, să nu-i uităm pe vecinii noștri ucraineni aflați în război și în suferință, pentru care rostim o rugăciune .

Teodora Petrescu, clasa a X-a C

RESTITUIRI

DESPRE ORIGINEA ALFABETULUI PLUTAȘILOR DE PE BISTRIȚA

Cu vreo 10–12 ani în urmă, când m-am pricopsit cu un laptop, am început să navighez pe internet, unde am aflat o mulțime de lucruri noi, foarte interesante, din cele mai diferite domenii de activitate ale omului, de la istorie la cibernetică, de la teologie la mecanică cuantică s.a.

De la bun început mi-a atras atenția o dezbatere foarte interesantă privind istoria scrisului, la care participau specialiști de înaltă clasă, după părerea mea, dar și unii care, dar mai bine mă abțin... Erau înșirate diferite scrieri, de la cele mai vechi, cele sumeriene, egiptene, feniciene, grecești, latine, gotice, chirilice, dar și scrierea plutașilor de pe Bistrița, ceea ce m-a făcut să tresar.



Ca fost plutaș pe Bistrița, eu nu știam că strămoșii mei au inventat un alfabet special al lor, pe care l-au folosit până în timpurile moderne și pe care savanții contemporani se chinuie în prezent să-l descifreze, dar nu prea reușesc. Natural că m-am oprit asupra subiectului și am constatat că în prezent i se acordă o mare atenție, cel puțin în mediul internetului.

Prima persoană care s-a ocupat de scrierea plutașilor de pe Bistrița a fost marele om de cultură și patriot, zic eu, Teodor T. Burada din Iași, cel care a descoperit ceramica neolitică de la Cucuteni, care în articolul „Despre creștăturile plutașilor de cherestea”, publicat în anul 1880, aborda problema scrierii plutașilor de pe Bistrița. Din câte îmi aduc aminte, pentru că acum eu nu mai reușesc să recitesc acel articol de pe internet, după ce făcea o trecere în revistă a tuturor opiniilor cercetătorilor privind scrierea plutașilor, autorul concluziona că aceste semne reprezintă proprietatea asupra lemnului la români.

Tot într-un articol de pe internet se afirma că N. Densușeanu reproduce alfabetul plutașilor români de pe malurile Bistriței, care-l mai întrebuințau încă pe vremea lui, fără să fi avut o valoare fonetică, numai ca semne distinctive, pentru cherestele sau lemnele de construcție ce le transportau. „Nu exista în acest alfabet arhaic al plutașilor români din munții Moldovei aproape nici un caracter pe care să nu-l aflăm totdeauna în runele scandinave, în cele anglo-saxone și în alfabetele rhetilor și salassilor”, afirmă în final autorul.

După aceea am constatat că de subiect s-au ocupat pe internet un număr mare de cercetători, dar care nu aduc nimic nou, decât să afirme că această scriere este extrem de veche, contemporană cu tăblițele de la Tărtăria, tăblițele de la Vadu Rău, anterioare scrierii din Sumer, că au folosit-o și agatârșii, strămoșii dacilor, apoi de la români au preluat-o secuii, în scrierea lor. Se afirmă chiar că locuitorii din Simeria au emigrat prin Asia Mică, au ajuns între râuri, unde au înființat Sumerul și câte alte aiureli.

Ce mi-am zis eu, ce să mai pierd timpul cu aiureli, telefonez la Institutul de Lingvistică al Academiei, solicit o audiență la marele lingvist Marius Sala și clarific problema. Zis și făcut! Telefonez, persoana care mi-a răspuns la telefon mi-a zis că nu se află în instituție. Întrebând când l-aș putea găsi, mi-a răspuns că nu știe, deoarece Dl. Sala s-a pensionat, este în vârstă și trece mai rar pe la institut. Atunci i-am spus că aș dori să vorbesc cu unul din cercetătorii din institut care se ocupă cu istoria scrisului. Cerându-mi detalii i-am spus că mă preocupă scrierea plutașilor de pe Bistrița. Atunci tovarășa, și îmi măsoară cuvintele, a apreciat că merit puțin flit, adică să fiu trimis la plimbare și mi-a spus că în institut nu există nici un cercetător care se ocupă cu asemenea probleme.

2

Natural că m-am resemnat și mi-am văzut de treabă. Totuși văzând pe internet că problema scrierii plutașilor de pe Bistrița este dezbătută în continuare cu mare elan, fără rezultate concrete, am zâmbit în barbă și mi-am zis:

Măi oameni buni, de ce vă chinuiți atâta să descifrați o enigmă și nu mă întrebați și pe mine, că eu am aflat-o acum 76 de ani, adică în iarna anilor 1946–1947, când cumplita foamete făcea ravagii în Moldova. În familie nu făceam foame, dar nici nu trăiam în buiestru. Tata, invalid din Primul Război Mondial, a decedat în 1940, mama rămânând vadană cu cinci copii, toți minori, de crescut și educat, pe timpuri deosebit de grele, război, secetă, foamete.

În acea iarnă cumplit de geroasă, când abia depășisem vârsta de zece ani, dar absolvisem cele patru clase primare, deoarece am început școala de la șase ani, mama, nu pentru a contribui la echilibrarea bugetului familiei, ci pentru a mă obișnui de mic cu greutățile vieții, mi-a găsit un loc de munca, specific vârstei mele, la măsură. Era o fază de lucru, numită predare sau luare în primire, se derula în ultima decadă a lunii și consta în predarea de către muncitori a buștenilor pe care i-au fasonat în acea lună către gestionarul parchetului. La această operație participau și trei copii, de obicei rude apropiate ale gestionarului parchetului, eu nefăcând parte din această categorie, cu consecințele de rigoare. Sarcinile celor trei copii erau următoarele: 1, cel de la



metru compas, măsoară lungimea bușteanului fasonat, începând obligatoriu numai de la tulpină până la vârf, apoi de la vârf până la jumătatea lungimii bușteanului. 2, cel cu clupa, măsoară cu instrumentul respectiv grosimea în cm, exact la jumătatea lungimii bușteanului. 3, cel cu roata, ștanța numărul de inventar al bușteanului, numai la capătul gros al acestuia. Eu eram fericitul cu metru compas, care trebuia să alerg o lungime și jumătate din fiecare lemn fasonat.

Ei bine, cu această ocazie am observat că după ce doboră cu toporul sau beschia un brad de 40 de m lungime, primul lucru pe care-l făcea unul dintre muncitori, era să cresteze cu toporul niște semne, pe tulpina acestuia, semne care semănau aproximativ cu unele litere din alfabet, dar

nu era numele lui. Întrebându-i ce reprezintă aceste semne, fiecare îmi răspundea : „este semnul meu, să se știe că eu am fasonat acest brad și nu altcineva”. Este clar ?

Deci, dacă este să fim drepți, așazisa scriere a plutașilor nu a fost creată de plutași, ci de către muncitorii forestieri, cărora le servea într-un scop bine precizat, anume, să se știe cine a fasonat bușteanul respectiv și nu arăta proprietatea, cum afirmă majoritatea cercetătorilor.

Iată opinia mea asupra acestui subiect :

Din vechime, până în vremurile contemporane mie, când se hotăra ca pădurea de pe versantul unui munte să fie tăiată cu rasul, adică să fie tăiați toți arborii, indiferent de dimensiune, proprietarul terenului lua o serie de măsuri pregătitoare precum: stabilirea suprafeței care va fi exploatată, adică a parchetului, găsirea muncitorilor care vor efectua această muncă, împărțirea lor în echipe, amenajarea locului lor de odihnă, respectiv construcția barăcilor de dormit, asigurarea hranei pentru muncitori s.a.

Echipele de muncitori la doborât și fasonat erau formate, de regulă, din două persoane, tată și fiu, doi frați, doi prieteni, sau pur și simplu doi asociați cam de aceeași vârstă și care se înțelegeau bine. Odată echipele formate se stabileau spațiile din pădure unde acestea urmau să-și desfășoare activitatea. Fiecărei echipe i se rezerva o suprafață de pădure, de obicei de formă dreptunghiulară, care începea de jos de la baza pădurii și se întindea până la vârful muntelui, în creastă. Lățimea parcelei care se rezerva unei echipe varia între 50 și 100 de m, asta în funcție de densitatea și grosimea arborilor din parcelă, cât și de puterea muncitorilor care se angajau să taie pădurea în acea parcelă. Dacă echipa era formată din doi tineri în floarea vârstei și a puterii de muncă, atunci parcela era mai lată, dacă era vorba de două persoane mai în vârstă, cu puteri mai slăbite, atunci parcela era mai îngustă. Uneltele de lucru ale muncitorilor erau toporul, beschia și țapina.

Dacă diametrul bradului care urma a fi doborât era mai mic, până pe la 60 de cm, atunci doborârea se efectua cu ajutorul beschiei, manevrată de către cei doi colegi de muncă. Dacă era mai mare și se apropia de 80 – 90 de cm, doborârea se efectua numai cu ajutorul toporului. Era o muncă epuizantă și putea dura mult peste o oră. În prezent, cu ajutorul drujbei, această fază de lucru se realizează de către o singură persoană, nu două, fără un efort deosebit, în câteva minute, cât ale degetelor de la mâini.

Munca la doborât și fasonat începea cu arborii cei mai de jos din parcelă. După pregătirea locului de muncă, prima fază de lucru era doborâtul bradului, care repet, era epuizantă.

De îndată ce bradul era doborât, obligatoriu urma ca echipa să ștanțeze pe partea laterală a bușteanului, imediat după olăritură, ferul echipei sau numai al unuia din membrii echipei.

Ce era ferul sau cerul, cum se pronunța local? Era un ansamblu de creștături efectuate cu toporul în bradul doborât, lungi exact cât era de lungă gura toporului, adică vreo 10–12 cm, late cam de 1 cm și ceva și adânci tot de aproximativ 1–1,5 cm. Aceste creștături imitau într-o anumită măsură literele alfabetului, poate din această cauza au fost numite scrieri ale plutașilor, în realitate fiind, repet, ale muncitorilor din pădure. Aceste creștături se asemănau cu literele alfabetului latin A, V, Y, W, X, N, M, K, L, F, S, U, dar și cu unele litere ale alfabetului chirilic.

Fiecare muncitor forestier avea un fer (cer) format dintr-o combinație de anumite litere, de obicei trei-patru, combinație pe care el o folosea toată viața, fără a o modifica, exceptând situația când vecinul său de parcelă avea un fer foarte asemănător cu al lui, caz rarisim.

Ce m-a contrariat pe mine a fost numărul foarte mare de litere ale alfabetului plutașilor reprodus de Nicolae Densușianu, vreo cincizeci aproape, unele foarte complicate, altele reproducând zvastica sau alte imagini complicate, ceea ce mi se pare exclus. Muncitorul nu avea timp să deseneze cu toporul asemenea semne. O făcea poate copilul său, care venit cu mâncare de acasă pentru dejun, se juca cu toporul tătâne-său, în pauza de amiază, dar este puțin probabil.

De ce era absolut obligatoriu ca imediat după doborâre, pe brad trebuia să se imprime ferul (cerul) celui care urma să-l fasoneze, adică să-i taie cepurile și să-l cojească de scoarță ?

Se putea întâmpla ca bradul uriaș să fi crescut pe o pantă foarte înclinată, iar atunci când era doborât, datorită gravitației, el pleca imediat la vale, așa cu crengi pe el, sau în momentul în care fasonatul era pe sfârșite, sigur o pornea la vale. În drumul său vijelios, întâlnea o cioată, pe care dacă nu reușea să o disloce, atunci datorită olăriturii (forme rotunjite a capătului gros), o ocolea, dar cu acest prilej el își schimba și direcția de deplasare, nu drept la vale ci o lua de-a curmezișul coastei, până trecea în parcela vecinului, unde ori se oprea, ori o lua din nou la vale, dar nu mai era în parcela celui care l-a doborât.

Bucuros nevoie mare că l-a pricopsit Dumnezeu cu un asemenea catarg gata fasonat, vecinul își ștanța imediat ferul lui și îl preda la sfârșitul lunii gestionarului de parchet ca fiind fasonat de el. Din moment ce avea ferul celui care l-a doborât, el nu mai putea fi însușit de altcineva. Dacă ar fi încercat să șteargă cu toporul ferul original și să-l treaca pe al său, lucrul se observa de la o poștă.



Cel căruia i-a plecat de sub nas bușteanul aproape fasonat în întregime, urmărirea traseul acestuia și într-o dimineață sau seară, în liniște, își termina treaba, iar la sfârșitul lunii îl preda gestionarului de parchet, chiar dacă nu se găsea în parcela sa, ci a vecinului.

Ferul se folosea nu numai de către muncitorii care tăiau pădurea în ras, ci și de cei de la rărituri, când erau tăiați numai arborii cei mai bătrâni sau stuפוși. După fer erau identificați cei care au lucrat bușteanul și li se făcea plata muncii.

După fasonare, buștenii rămâneau până iarna în parchet când erau corhăniți, după care erau transportați pe sanciu până la malul Bistriței, sau al unui afluent plutibil al acesteia, erau stivuiți în mari stive și așteptau liniștiți primăvara pentru a fi legați în plute și a pleca pe lungul drum al apelor către beneficiari.

Odată plutele pornite, acestea au atras ca un magnet numeroși amatori de călătorii, printre ei aflându-se și oameni instruiți, care au profitat de acest exotic mijloc de transport pentru a efectua superbe excursii cu pluta pe traseul Vatra Dornei - Piatra Neamț. Cu acest prilej aceștia

au observat creștăturile de pe buștenii plutei, și-au pus întrebarea care o fi originea și semnificația lor.

Cum răspunsurile plutașilor nu-i satisfăceau, și-au pus imaginația la contribuție, iar rezultatul este alfabetul plutașilor de pe Bistrița, un deliciu al specialiștilor de pe internet.

Aștept specialiștii să mă contrazică.

Constantin Cojocaru Țuiac, fost plutaș pe Bistrița

Activități de altădată: *Expedițiile Indagatores (I)*

Prof. pentru învăț. primar, Gladiola Bondar

Expedițiile elevilor (sau pionierești, din anii '70-'80) erau adevărate lecții outdoor, de cercetare a unor zone din țara noastră din punct de vedere geografic, istoric, etnografic, biologic, climatologic etc. Metodele și tehnicile moderne de predare-învățare-evaluare de astăzi se regăsesc din plin în cadrul acestor expediții care aveau loc pe durata unei săptămâni: metoda experiențială, de culegere, analiză și sinteză a datelor, învățarea prin observarea directă a faptelor și fenomenelor, experimentul, jurnalul cu dublă intrare, metoda fotolangajului, jocul în aer liber, acțiunea directă asupra obiectelor, învățarea prin cooperare, predare-învățare reciprocă, harta conceptuală, brainstorming ș.a.

Interdisciplinaritatea și transdisciplinaritatea, formarea și dezvoltarea competențelor individuale și de grup au stat la baza expedițiilor, elevii școlii noastre, participanți la acestea, sunt astăzi oameni maturi ce își desfășoară activitatea în diverse domenii: inginerie, medicină, drept și magistratură, silvicultură, învățământ, cercetare etc.

INDAGATORES (CERCETĂTORII, din lb. latină) nume de referință în învățământul Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca și *LOSTRIȚA* (nume ce provine de la *Lostrîță*, un pește aflat pe cale de dispariție și care trăia în râul Bistrița) au fost două echipe de expediționari formate din elevi de gimnaziu, clasele a VII-a și a VIII-a (*Indagatores*, anii '70 și '80) și clasele a V-a și a VI-a (*Lostrîța*, în anii '80).

Echipajul *Indagatores* era condus de dna prof. de geografie, Maria Lungu și însoțitor, dl. prof. de lb. franceză, Petru Lungu. Echipajul *Lostrîța* era condus de către doamnele profesoare Maria Lungu și Georgeta Andrieș (prof. lb. franceză), însoțitor, dl. prof. Petru Lungu.

M-am alăturat expediționarilor în anii 1985 și 1986, participând alături de ei la Concursul național de orientare turistică „Ștafeta munților”, iar în 1986, am participat la expediția *Indagatores* pe Borca la marcarea traseelor turistice.

Pregătirea pentru expediție era laborioasă și se realiza din timpul anului școlar (nu exista Internet și nici telefonie mobilă): formarea echipajului prin selectarea elevilor care doreau să participe la expediție (elevi pasionați de istorie, geografie, biologie, călătorii etc., dar și cu rezistență fizică), alegerea și stabilirea traseului, a duratei și a datei începerii aventurii



Copertile
Jurnalului, 1974

cunoașterii; documentare asupra localităților, oameni și locuri, obiective turistice, naturale etc. ce urmau să fie vizitate/cercetate, asupra mersului autobuzelor și trenurilor (rare și aglomerate); realizarea unor legături cu alte școli sau instituții (care să sprijine cu informații din zona respectivă) prin trimiterea unor scrisori de intenție; exersarea montării și demontării corturilor, realizarea listelor cu obiectele strict necesare deplasării - ce trebuiau puse în rucsac (haine, încălțăminte, obiecte de igienă personală, trusă de prim ajutor) și a hranei de bază (cartofi, făină, unele conserve ș.a.), restul se cumpăra de pe traseu; finanțarea era realizată de părinți, dar și din alte fonduri (spre exemplu, se strângea fier vechi pe timpul anului școlar, care era apoi valorificat sau de la organizația pionierilor). Nu în ultimul rând, expediționarii mergeau în drumeții de o zi în jurul comunei Borca pentru a exersa mersul cu rucsacul în spate și alte obiecte (cort, saci de dormit, ceaun ș.a.), astfel se pune la încercare și rezistența fizică a fiecăruia.

Fiecare membru al echipajului avea o sarcină precisă: căpitan, secund, cronicar, geograf (fizician, economist), sanitar (acordare prim ajutor), biolog, fotoreporter, meteorolog, etnograf.

Pe tot parcursul aventurii cunoașterii se făceau consemnări în jurnalul expediției: descrieri, caracterizări, culegere de texte folclorice, desene, schițe, fotografii, reportaje, întâmplări, rapoarte finale ale participanților.

Prima expediție *Indagatores* a avut loc în 1974 în Masivul Călimani și a durat două săptămâni (de marți, 3 iulie – până marți, 16 iulie). Obiectivul expediției a fost „Geografia Călimanilor”, iar membrii: Dorneanu Mihaela (căpitan), Carp Strătica (secund), Ursu Geta (cronicar), Simionescu Ana (geograf fizician), Bondar Maria (sanitar), Plop Vasile (geograf economist), Strugaru Petrea (fotoreporter), Iftimia Neculai (biolog), Bondar Mihai (meteorolog), Saftei Neculai (etnograf).



Pădurea dreaptă a Călimanilor

Încă din prima zi, expediționarii au avut parte de încercări: autobuzul care trebuia să-i ducă la Broșteni, i-a lăsat la Cotârğași, așa că restul drumului l-au făcut pe jos, cărând câte doi și câte doi corturile. Drumul până la Broșteni li s-a părut cam lung dar „[...] era o zi prea frumoasă și gândurile noastre zburau prea des la frumusețile imaginate ale Călimanilor, ca să simțim oboseala” (fragment din *Jurnal*).

Din Broșteni au luat autobuzul la Vatra Dornei unde au fost cazați inițial în sala de sport a Școlii nr. 1 (deoarece nu au găsit un loc potrivit pentru întinderea corturilor), apoi în internat. Expediționarii au făcut cunoștință cu membrii expediției „Șoimii Bărăganului” din Călărași, expediție ce dorea



Culmile Călimanului

să ajungă la Borca pentru a urma traseul Vitoriei Lipan. Ei au fost îndrumați spre internatul Liceului nostru și li s-au dat informații despre Borca, Sabasa și drumul Vitoriei Lipan. Băieții celor două echipaje au încins apoi un fotbal pe cînste.

Ziua următoare (4 iulie, 1974), în drum spre Gura Haitii au făcut cunoștință cu un alt grup de expediționari în autobuzul de Vatra Dornei, „Cristal 3” din Rădăuți, care avea cam același traseu cu „Indagatores”. La Gura Haitii au vizitat împrejurimile, au urcat prin plantațiile de molid spre vârf, de fapt au ajuns în mijlocul unui crater vulcanic, marginile fiind o serie de vârfuri și culmi. Au înnopțat pe podelele camerei cantonului silvic pus la dispoziție de „șeful sectorului silvic” (întâlnit în autobuz) împreună cu membrii „Cristal 3”.

Traseul spre cei „12 Apostoli” parcurs vineri, 5 iulie, este prezentat amănunțit în jurnal: descrierea vremii, a „Piciorului Plaiului”, a pădurii, cirezilor de vite, a stânilor întâlnite, a potecilor urmate și chiar urmele lăsate de „Cristal 3” (coji de portocale), culesul de rășcovi și nicșorezi, observarea unei căprioare, a florei din zonă. Ajunși la înălțime, copiii au admirat stâncile semețe, ale celor 12 Apostoli, Vârful Lucaciu, au realizat fotografiile și desenat stânca „Moșul”. Traseul a continuat spre „Pietrele Roșii”, stâncile Tămăului, apoi întoarcerea la bază, la cabana silvică.

Dacă sâmbătă a fost zi de odihnă și refacere, duminică au plecat spre izvoarele râului Gura Haitii și Vf. Pietrosu, obiectiv care nu a mai fost atins deoarece vremea a fost nefavorabilă. Făcând haz de necaz, copiii au compus un cântecel (cu rimă sau fără): „Urcăm pe munte/Urcăm Pietrosul/ Ghemuți prin .../Iar când să-ajungem/În vârful cel mare/Iată că ne-am rătăcit./ Ceața e deasă/Misterul e mare/Poteca n-o mai găsim./ Și dârdâind de colo-colo,/ De noroi ne murdărim” (din *Jurnalul expediției*).

Elevii s-au gospodărit singuri: făceau mâncarea la ceaun, spălau vasele sau rufele la râu, păstrau curățenia în cabană și ciopleau motive populare pe toiagele făcute tot de ei pentru sprijin la urcuș.

Luni, 9 iulie, 1974 o mașină a muncitorilor forestieri i-a dus la exploatarea de sulf, noua bază a expediționarilor fiind la un refugiu al acesteia. Au urcat spre Negoii Românesc pentru a avea o vedere de ansamblu asupra carierii, iar în ziua următoare, după ce au fost instruiți privind securitatea și protecția lor, au asistat la detonările din carieră.

A urmat vizitarea Peșterii Luana, peșteră în rocă vulcanică, sub îndrumarea unui miner care le-a dat toate explicațiile. De altfel, geograful expediției a notat foarte amănunțit toate explicațiile în jurnal. Membrii expediției au adunat și o mică colecție de roci din peșteră sau în urma exploziei, de culori diferite, de la galben spre roșu, maro, gri și albastru.

Cel mai „subțire om din șantier”, dl. Oanca (topograf), i-a dus pe elevi joi, 11 iulie, la Lacul Iezer - lac glaciatic sub Vârful Pietrosu, iar vineri, 12 iulie, expediționarii pornesc din nou să cucerească Vârful Pietrosu, dar acesta s-a acoperit iarăși de o ceață groasă.



Spre Vf. Pietrosu ... învăluit în nori



Cabana de la Negoii Românesc

Sâmbătă, 13 iulie, au pornit-o spre Bilbor. O parte din drum cu o mașină din șantier, apoi pe jos, urmând potecile spuse de ciobani, unele dintre ele nu se regăseau pe hartă. Au ajuns în Bilbor pe înserat, unde prof. de sport, Stan Damian, le-a pus la dispoziție casa moștenită de la bunici. Nici acum, copiii nu avut prilejul să-și instaleze corturile.

Duminică, au vizitat comuna, s-au odihnit după cei peste 20 km pe care i-au parcurs ziua precedentă, s-au consultat dacă se întorc la Borca peste Budacu sau vin cu vreun mijloc de transport, au băut apă minerală din izvoarele aflate în apropierea casei profesorului și ... și-au întins corturile în care au dormit noaptea care a urmat.

Luni dimineața au pornit spre Borsec cu autobuzul. Acolo și-au instalat noua tabără. Au vizitat orașul, izvoarele minerale, iar pentru înghețata care era aproape topită de căldură, au compus repede câteva versuri: „Pe-o căldură tropicală/ La cofetărie,/ Ca să răcim înghețata/ Suflăm cu furie!”.



Lacul lezer



Borsec- Camping

Ultima zi a expediției, marți 16 iulie, 1974, a fost dedicată unui concurs cu întrebări din ceea ce au învățat pe parcursul călătoriei și au primit câte un suvenir cumpărat din Borsec, pentru amintire. Întoarcerea la Borca s-a realizat cu autobuzul, ajungând acasă la ora 21.

Jurnalul expediției a fost completat cu rapoartele: „Economia Munților Călimani” (Exploatarea de sulf, stănele din Șarul Dornei, cultivarea pământului, exploatarea lemnului), „Etnografie” (descrierea satului Gura Haitii, a caselor, a portului popular, păstoritul și prelucrarea lemnului).

În vara anului 1975, echipajul *Indagatores* pornește într-o nouă expediție, de data aceasta în Delta Dunării, sub coordonarea dnei prof. de geografie, Lungu Maria și însoțitor, dl. prof. Lungu Petru. Obiectivul urmărit a fost „Caracterizarea complexă (fizic, economic, etnografic, folcloric) a ținutului dintre Dunăre și Mare”, iar traseul stabilit: Borca – Galați – Tulcea – Letea – Periprava – Galați.

Echipajul a fost unul nou față de anul precedent, format din Bortă Gheorghe (căpitan), Ilescu Vasilica (secund), Cobuz Geta (etnograf, folclorist), Rusu Elena (sanitar), Bostan Doina-



Exploatarea de sulf din Călimani

Ana (biolog), Mîțan Magdalena (contabil), Ruscanu Vasile (cronicar), Dîmbu Ion (fotoreporter), Bostan Emil (geograf), Bondar Mihai (meteorolog).

Pregătirile au început cu documentarea despre Delta Dunării, despre traseu și mijloacele de transport, pregătirea hainelor și încălțămintei potrivite, a alimentelor pe care le luau de acasă, lecții de acordare a primului ajutor și exersarea orientării cu harta și busola.

Înainte de a porni în aventură, elevii au compus versurile: „Zece elevi mititei / Au plecat odată / Într-o expediție / Spre o mare „baltă”./ Au plecat cu toți voinici, / Fericiți, măi frate, / S-au întors cu toții, să știți, / Dar pișcați în coate.”



Copertile Jurnalului, 1975

Din Borca au plecat joi, 19 iunie 1975, cu autobuzul la Piatra-Neamț, apoi cu trenul până la Tecuci, iar spre dimineață au luat trenul de Galați, trenul navetiștilor, din care au observat combinatul de la Galați. Primele vederi, pentru a fi trimise acasă, au fost cumpărate din Galați, oraș port fluvial, iar aici, au aflat ce înseamnă chei, ponton și NAVROM – Navigația Română.

Au pornit spre Tulcea cu vaporul „Malnaș”, de pe care au fost făcute numeroase observații: vapoarașul rapid „Săgeată”, parâme (sfori groase cu care se lega vaporul la ponton), pădurea de macarale din șantierul naval unde se construiau nave maritime și oceanice (dar și prima platformă de foraj marin „Gloria”), vapoare de diferite mărimi, șlepuri (din România, Austria, Ungaria, Cehoslovacia- identificate după drapel), remorchere, gura de vărsare a Prutului în Dunăre, orașul sovietic Reni (astăzi în Ucraina), farul micuț din mijloc unde se desparte Dunărea în două brațe în apropiere de Tulcea (spre stânga, brațul Chilia și spre dreapta, brațul Tulcea).



Pe Cheiul Sulinei, privind la vapoarele oceanice

În Tulcea le-au atras atenția vapoarele „Polar II” și „Polar III”, vapoare oceanice ce aduc pește pentru fabricile de conserve.

Echipajul rămâne în Tulcea la internatul Liceului de Construcții, după ce au vizitat orașul, iar a doua zi (sâmbătă, 21 iunie) au făcut cumpărături de la modernul complex „Diana”, inclusiv șepcuțe pe care au scris cine sunt și de unde vin, apoi s-au îmbarcat tot pe vaporul „Malnaș” și au pornit spre Sulina. Pe la



Pădure de macarale la Galați



Reni-port sovietic pe malul stâng al Dunării (astăzi în Ucraina)

jumătatea traseului, a apărut o mică localitate, Maliuc – Institutul de cercetare, recoltare și studiere a stufului. „Specialiștii de aici asigurau cantitatea necesară de stuf pentru fabricarea celulozei la Brăila.” (frag. din *Jurnal*)

La Sulina au fost întâmpinați de consăteanul lor, poetul Aurel Dumitrașcu, care își făcea stagiul militar la Sulina. El i-a ajutat să găsească locul unde să își întindă corturile, în spatele clădirii „Navrom”, aici aflându-se un alt echipaj din Oltenia.

În *Jurnalul* expediției sunt prezentate întâlnirea cu marea, jocurile pe plajă și în mare, farul vechi și farul nou, colonia de pelicani, lebede și alte păsări, istoricul orașului „Sulina” pe baza cercetărilor elevilor și vizita la muzeul din oraș: revista locală „Curierul Sulinei” (1930-1937), activitatea de „Port-Franc” a localității (vapoarele care veneau și plecau erau scutite de anumite taxe), rolul Comisiei Europene a Dunării de Jos (reprezentanți ai țărilor interesate de navigația pe Dunăre – proiect: dig pentru întreprinderea brațului Sulina și prelungirea acestuia până la mare pentru a nu se mai depune aluviuni ce îngreunau navigația), prezentarea comandorului Jean Bart (numele scriitorului Eugen Botez, care a scris romanul „Europolis” după care s-a realizat filmul „Porto-Franco”).



Dimineața, în tabăra Sulina

Lupta cu fânțarii este descrisă cu mult umor: focul cu fum (stuf peste vreascuri uscate). Pentru a se aprinde, Vasilica și Lena (de la Magdalena) suflau cu disperare, așa că au fost numite Endora și Samantha (personaje din filmul „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea”) și li s-a compus și un cântec, pe melodia „Vivat veselia”:

I. „Focul nostru arde, Arde-n paie ude Și Endora suflă Iar el nu aude.	II. Face și Samantha Tot ce-i cu puțință, Însă focul nostru E în suferință.	IV. Bietul Pigaffeta A-nceput să scrie, Însă din păcate E ultima hârtie.”
---	--	--

Refren: Vivat, vivat focul!

Trăiască-n veci Flacăra lui! Hei, hei, hei, E moartea fânțarului!”	III. Și domnul profesor Parcă-i Prometeu Cu un băț în mână, Pretinde-i că-i zeu.
---	---

Notă: Pigaffeta – cronicarul primei expediții din jurul lumii a lui Magellan

Miercuri, 25 iunie 1975, membrii expediției au pornit-o cu barca „Dacia”, spre pădurea Letea. Se deplasau încet fiind împotriva curentului. Au observat că barca mergea în zig-zag pentru că Dunărea făcea multe coturi și ea era condusă spre malul a cărui curbura era mai mică, scurtându-se astfel din distanță.

Ajunși la Letea, elevii au fost găzduiți la școala din localitate timp de două zile, având drept ghid pe directorul ei. A doua zi, au vizitat satul și împrejurimile lui, au stat de vorbă cu

sătenii, au mâncat ciorbă de pește, au încins un fotbal cu băieții din sat și au observat tot ce se petrece în jurul lor pentru completarea jurnalului.

Vineri, 27 iunie, au pornit de la ora patru dimineața spre Pădurea Letea în remorca unui tractor. Acesta i-a lăsat la marginea pădurii de unde au început traversarea ei, vreo 3 km, și au ajuns la Periprava. S-au odihnit în spatele școlii la umbră pe pături, au vizitat localitatea și au făcut cumpărături, iar seara și-au întins păturile la bordul vaporului „Moldova”, dar tot nu au putut dormi din cauza țânțarilor.



Schiță din *Jurnal* cu traseul lung și scurt al bărcii *Dacia*.

La bordul „Moldovei” au pornit pe drumul de întoarcere spre acasă, navigând pe Brațul Chilia și observând: Chilia Veche, orașul Ismail –aparținând U.R.S.S. (astăzi, Ucraina), satele Pardina și Ceatalchioi, dealurile orașului Tulcea. De la Tulcea au ajuns la Galați, iar de aici au luat trenul spre Mărășești și Bacău. Lenei i-a zburat jurnalul din mână pe fereastra trenului: „Nu a vrut să meargă cu noi la munte, era un jurnal ce descria marea, balta, Dunărea și a vrut cu orice preț să rămână aici, în aceste ținuturi unde se mai simte mirosul de pește” (frag. din *Jurnal*).



Plecare din satul



Școala Letea

Din Bacău, expediționarii au luat trenul de Piatra-Neamț, apoi au rămas în sala de așteptare până dimineața, duminică - 29 iunie 1975, la ora 5,35: „[...] autobuzul ne-a înghițit cu tot cu bagaje, promițându-ne că ne duce rapid la noi în sat. [...] Veneam de acolo unde pământul se luptă cu apa, de acolo unde satele sunt înconjurate de ape și singurul mijloc de transport e barca, [...] veneam de pe cel mai nou pământ al țării: Delta Dunării.” (frag. din *Jurnal*).

Jurnalul expediției este completat cu observațiile adunate de-a lungul timpului petrecut în Deltă cu „Raport asupra florei și faunei din Delta Dunării” (Bostan Doina), „Sulina pe apă și pe uscat” (Cobuz Geta), „Raport asupra unor obiceiuri și probleme etnografice” (Cobuz Geta), „Descriere geografică” (Emil Bostan).



În adâncul pădurii Letea

Cântecul expediției:

„I. Îl cunoști pe Pigaffeta
Cel mai mare cronicar?
Scrie versuri și nuvele
Dar nu are niciun har.

II. Dacă-ați ști, în grupa noastră
Este și-un mare cârmaci.
Naviga pe marea albastră
Uitându-se după raci.

Ura, ura! Sus cu Pigaffeta!
Jos cu Pigaffeta!

Ura, ura! Sus cârmaciul nostru!
Jos cârmaciul nostru! / Sus cârmaciul nostru!

III. Pianistul nostru mare
Mihăiță a lui Bondar,
Compunea la două coaste
Un mic cântec de pahar.
Ura, ura! Sus cu Mihăiță!
Jos cu Mihăiță!
Sus cu Mihăiță!

IV. Căpitan e Gigi Bortă
Și e un mare ștregar,
Țipă, sparge și răstoarnă
Și seamănă c-un țânțar.
Ura, ura! Sus cu Gigi Bortă!
Jos cu Gigi Bortă!
Sus cu Gigi Bortă!

V. Avem și-o fată amfibie
E Ileana lui Rusnac.
Când înoată parcă zboară
Merge și pe sub colac.
Ura, ura! Sus Ileana noastră!
Jos Ileana noastră!
Sus Ileana noastră!

VI. Și secundul cu busola
Ne îndreaptă mereu sucit.
Vasilica, ce e asta?
Vezi că iar ne-ai rătăcit!
Ura, ura! Sus secundul nostru!
Jos secundul nostru!
Sus secundul nostru!



Periprava,
ultima seară pe baltă

VII. Geograful, mâncăciosul
E Emil ce-l somnoros.
Doarme pe rucsaci, pe pietre
Și nu-l doare niciun os.
Ura, ura! Sus cu mâncăciosul
Jos cu somnorosul!
Sus cu mâncăciosul!

VIII. Bioloaga e în formă
Prinde șerpi și gândăcei
Dar țânțarii o mănâncă
Și e vai de capul ei.
Ura, ura! Sus cu bioloaga!
Jos cu bioloaga!
Sus cu bioloaga!



Chilia Veche,
turla înaltă a bisericii

IX. Avem un contabil forte
Care e și sanitar.
Se plimbă de colo-colo
Cu pastile-n buzunar.
Ura, ura! Sus cu Lena noastră!
Jos cu Lena noastră!
Sus cu Lena noastră!”

X. Etnograful-folclorist
Dacă știți asta, e Geta.
N-are mutră de turist
Și-i mai spune și poșeta.
Ura, ura! Sus cu etnograful!
Jos cu etnograful!
Sus cu etnograful!” (frag. din *Jurnal*)

(va urma)

Bibliografie:

Jurnalele Expediției Indagatores, 1974 și 1975 – *Manuscrise* aflate la Biblioteca Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț

ALĂTURI DE VETERANII NOȘTRI

Având în vedere data de 29 aprilie când sărbătorim Ziua Veteranilor de Război, am luat parte la o întâlnire deosebită, alături de oameni unici. Pe 13 mai, în jurul orei 11:00, am participat la inițiativa doamnei Lupescu Ana-Iolanda la întâlnirea cu veteranii de război care conviețuiesc alături de noi. Activitatea care a avut loc la CDI având ca participanți elevii clasei a IX-a A alături de dl. prof. diriginte Popescu Florin, doamnele bibliotecare, alte câteva cadre didactice împreună cu dl. director Vasile Amariei și veteranii de război Albei Dumitru de la Lunca și Țobârnac Petrea din Soci, în vârstă de 95, respectiv 96 de ani, ambii greu încercați în cel de-Al

Doilea Război Mondial. A fost o întâlnire interactivă, foarte plăcută din care toți am avut de învățat, cu toții am ascultat cu atenție relatările domnilor Petrea și Dumitru. Captivați de fiecare cuvânt rostit de către aceștia am avut parte de o adevărată lecție de istorie plină de emoție. Am aflat că în timpul războiului soldații erau îmbrăcați în uniforme din Primul Război Mondial, încălțați cu bocanci cu talpă de lemn, că era puțină mâncare, că mersul pe jos consta în sute de kilometri, că sufereau de râie, aveau păduchi și beau apă din copita calului. Credința în Dumnezeu i-a ajutat să meargă mai departe. Toți am rămas impresionați de cât curaj și iubire de neam și de țară este nevoie pentru a te sacrifica pe tine însuși și viața ta. Multă durere se ascunde sub chipurile lor senine, cernute de durerea că generația de astăzi nu va putea face față greutăților pe care le-au îndurat ei.



Spre final ne-au fost prezentate tot de către domnii veterani câteva rămășițe din arme folosite în Al Doilea Război Mondial, cum ar fi gloanțe sau cartușe, iar dna. Iolanda Lupescu ne-a citit cu lacrimi în ochi și vocea tremurândă câteva rânduri din scrisorile autentice ale sergentului „bădița” Ioan Dumitrașcu care atunci când fusese luat la război, i se adresa mamei lui alinându-și dorul de casă prin fiecare cuvânt. Am putut observa câtă dragoste, respect, dar și educație aveau tinerii, mai ales față de părinții lor și cum nădăjduiau doar în Dumnezeu. Fraza: „Mama, mai vreau să te mai văd odată și apoi să mor...” ne-a cutremurat adânc.

Tot în final domnul director, încărcat de emoție, și-a mărturisit recunoștința și bucuria participării la această frumoasă activitate.

Domnii veterani ne-au însuflit dragostea pentru țară, patriotismul și spiritul de jertfă dând dovadă de curaj, devotament și dăruire în tot ceea ce au întreprins. Cu siguranță și în noi, noua generație, s-a trezit ceva ce va aduce o schimbare. Rămâne așa cum ne-au învățat și aceste dragi

monumente vii să ne punem toată nădejdea în Bunul Dumnezeu și să facem această țară să înflorească.

Alese mulțumiri distinșilor domni pentru prezența, timpul și dragostea oferită, doamnei Iolanda Lupescu și domnului prof. Florin Popescu pentru implicarea tinerei generații la astfel de evenimente fascinante.

Georgiana Hopic, clasa IX-a A

MONOGRAFIE

Vineri, 4 februarie, a.c., printre alte activități, am vizitat o doamnă foarte sociabilă și plină de cunoștințe, din localitatea Borca, satul Soci, în vârstă de 86 de ani, bunică și străbunică a 17 nepoți.

Doamna Ana Mustea ne-a încântat cu multe povești pline de adevăr, toate fiind adunate pe parcursul vieții dumneaei. Astfel a început prin a ne prezenta minunata locuință primitoare și spațioasă.

Doamna Mustea a trecut prin multe întâmplări mai puțin plăcute în perioada comunistă. Aceasta a făcut parte dintr-o familie de munteni gospodari, ambii părinți având o viață longevivă, mama dânssei trăind 92 de ani, iar tatăl 94 de ani.

„Localnicii pe atunci trăiau greu”, spuse dânsa, însă familia ei, fiind una mai înstărită, a beneficiat de multe facilități, tatăl fiind



meseriaș, avea casă

bună, atelier și multe animale. Doamna Mustea ne-a povestit despre casele sau bordeiele-cum se spunea pe atunci- din zonă, care aveau o arhitectură tradițională simplă, cu motive din ornamentica românească veche, fiind alcătuite din cele două camere, o tindă(-hol) și anexe(cămara care era cel mai adesea lipită de locuință). Camerele aveau înaintea lut pe jos și uși din lemn cu clanță tot din lemn, iar în una dintre acestea era prezentă piesa centrală a locuinței, și anume soba cu plită și cu horn înalt, cu mult spațiu în jurul lui, fiind astfel un bun loc de dormit pentru copiii familiilor. Aveau mese rotunde din lemn, iar loc de scaune țineau niște butuci ciopliți pe margini pentru a-i putea muta dintr-un loc în altul mai ușor. De pe masă nu lipsea



renumitul „blid”, farfuria din care mâncau toți cei adunați la masă.

Toate aceste aspecte reliefează un nivel de trai modest, însă exprimă în același timp unitatea unei familii, tipul de viață axat mai mult pe activitățile exterioare și mai ales mentalitatea de atunci. Familiile, fiind foarte unite, jertfelnice, împărțeau totul între membrii ei: spațiul, hrana,



munca, ideile, bucuriile și tristețile. Blidarele crestate, lingurile și furculițele împodobite, dar mai ales cerdacul și foișorul sculptate și decorate, arată aspirațiile spirituale, nevoia de frumos ce caracterizează poporul nostru.

Sătenii evitau să-și construiască locuința în zonele apropiate văii Bistriței sau în „văgăuni”, căci apăreau inundații și riscau să-și piardă toată agoniseala. Chiar doamna Mustea a întâmpinat astfel de necazuri. Dânsa avea casa situată mai la vale față de acum, tot o locuință simplă în două table și cu cerdac, iar în ziua de „moși”(26 februarie) s-au topit niște ghețari; apa a ajuns până sub geamuri și i-a luat diverse bunuri. Văzând că vremea nu se schimbă, a fost nevoită să se mute într-un alt loc mai sigur, pentru a evita astfel de probleme. Nevoia i-a scos în

evidență multe trăsături asemenea unei luptătoare, căci a făcut tot posibilul să nu renunțe la amintirile adunate în mica căsuță primitoare și a schimbat niște terenuri ce erau foarte avantajoase, fiind situate pe un mic deal. Nu după mult timp Doamna Mustea a trebuit să-și dea casa ce a reușit să o salveze din mâna puhoaielor, la stat, căci nu se permiteau mai mult de două locuințe în perioada comunistă. Dânsa era distrusă, nu voia să dea casa la care a muncit, statului. S-a dus la primar, care i-a fost vecin și coleg, a început să-l roage plângând în hohote să nu o lase la nevoie, căci casa în care se mutase din cauza inundațiilor, nu era gata și nu aveau să se descurce. Domnul primar nu a fost de acord. Însă viceprimarul, fără știrea primarului și a doamnei Mustea, din respect și milă față de dânsa, căci suferea foarte mult, a schimbat numele casei pe a altcuiva din familie. Astfel a rămas moștenire, iar la câțiva ani au făcut act de demolare și reconstruire, astăzi fiind locuința fiului. Iar în timp Doamna Mustea și-a terminat noua locuință, păstrând și astăzi mobilierul valoros și blidarele, deținând o gospodărie de invidiat.

Printre alte vorbe, dânsa ne-a povestit despre preparatele ce se pregăteau în tinerețea ei. Strângeau multe fructe și legume pentru iarnă și le suiau în pod. Tăiau felii de măr și le țineau la soare, după care le puneau în pod alături de alte felii de pere coapte numite „scârjele”, iar iarna le cobora și de multe ori făceau compot. Acel compot se putea pregăti și din prune afumate, care se mânca cu mămăligă. De asemenea, sarmalele erau gătite cu



un porumb măcinat mai mare numit „crupe”, pe care îl spălau bine. Se pregatea și o julfă, o turtă cu sămânță de cânepă pisată cu apă și amestecată cu miere sau zahăr.

Tot din semințele de cânepă se făcea și uleiul. Din firele de cânepă se țesea pânza din care se confecționau cămăși, prosoape fețe de masă. Semințele de cânepă erau culese, apoi bătute cu un mai, iar snopii respectivi erau puși în apă, după care se aștepta să se decojească. Cu ajutorul unei unelte primitive din lemn, folosită în industria casnică, numit „melițoi”, se pieptăneau și se forma o țesătură specială. Doamna Mustea a prins toate perioadele în care oamenii nu erau la fel de îmbrăcați ca și astăzi, nu aveau de unde cumpăra și nici cu ce, fiindcă nu era de lucru și nici bani. Totul aparținea Domeniului Coroanei și a regelui. Nimeni nu avea voie să intre cu toporul în pădure. Dacă se afla de aceste fapte, le confiscau toate obiectele de valoare chiar și „sumanul” din spate, și le scoteau la licitație și dacă nu aveau cu ce plăti, nu le mai recuperau.

„Era greu de trăit! Greu tare!!” spune doamna Ana cu lacrimi în ochi și vocea tremurândă... unii copii din cauza lipsurilor și a pierderii părinților în război umblau chiar și desculți prin nămeți.

Printre altele ne-a mai povestit despre abilitățile sale culinare. Dânsa ținea locul unei surori, atunci când se făceau controale la locul de muncă, căci sora nu avea buletin, astfel devenind pricepută în ale gătitului. A început să coacă pentru praznice, nunți, înmormântări, făcându-și un renume în sat și comună, fiind căutată până în prezent pentru faimoșii cozonaci, sarmale, pască, colivă și alte bucate tradiționale. Totul a deprins de la mama și bunică, cunoscând rețete fel și fel, din generație în generație.

Am încheiat această discuție cu un sfat minunat plin de adevăr din partea doamnei Mustea: „Mâncați ce faceți în casă, ce vă dau părinții și bunicii, că trăiți mult dacă mâncați produse sănătoase, nu ce este apărut acum pe piață!”. Drept dovadă ne-a servit cu niște bucate de post, căci era vineri, iar doamna Ana este o femeie



credincioasă. Cartofii fierți cu puțină sare și piper, și plăcințelele la care am contribuit, umplute cu compoziție de nucă, halva, dulceață de mere și biscuiți din tărâțe au fost suficiente pentru a ne încânta papilele gustative și a ne bucura sufletul.

Simplitatea e tot ce avem nevoie în zilele noastre, o viață simplă este o viață minunată. Din dorința pur umană și naturală de a evolua în fiecare domeniu al vieții noastre și în încercarea de ne-o face mai confortabilă, ne-am complicat acțiunile noastre zilnice. Este suficient să dăm o privire înapoi în timp, era atât de frumos și emoționant. Nu vreau să par nostalgică și nici nu vreau să neg beneficiile tehnologiei de azi, consider că este extraordinară dacă se utilizează în mod corespunzător și nu excesiv, mai ales în urma convorbirii cu doamna Mustea ce mi-a deschis ochii, ca să spun așa, spre o nouă viziune!

Lavinia Andreescu, clasa a XI-a C

RELIGIE

IMPORTANȚA ICOANEI ÎN VIAȚA CREȘTINILOR

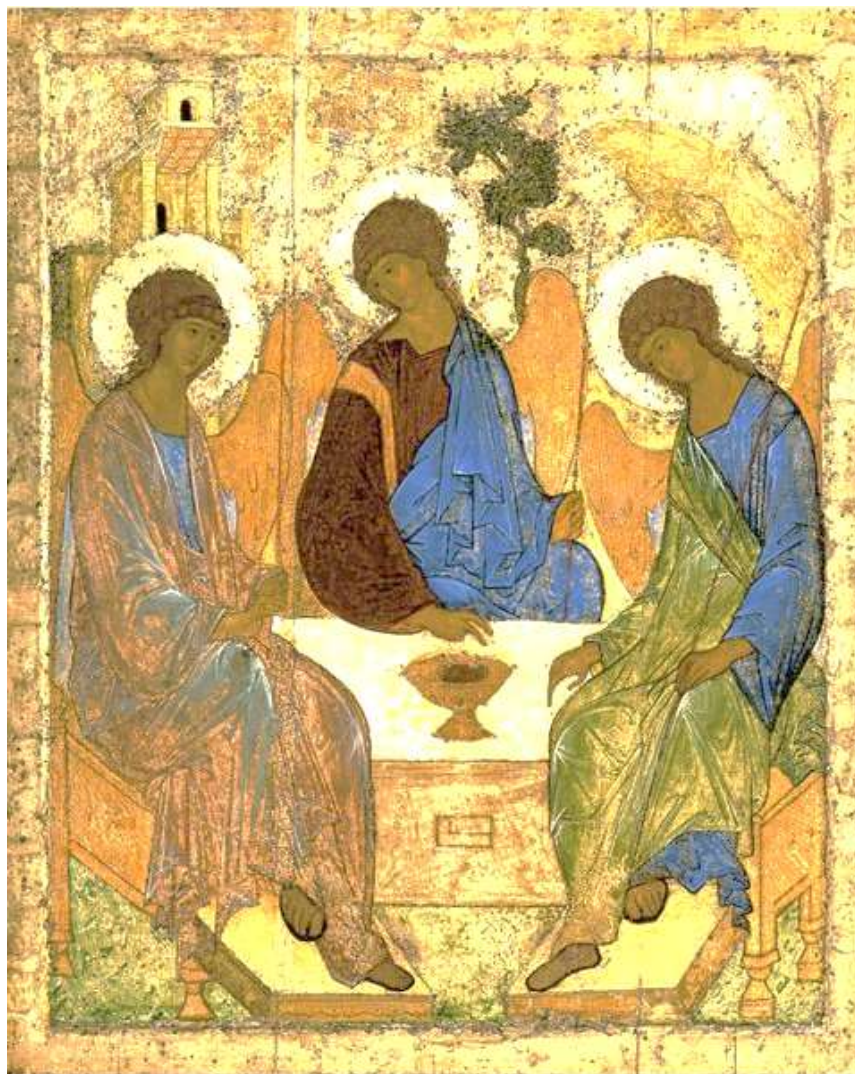


Fig. 1. Ferecătura icoanei Sfintei Treimi (pictată de Sfântul Cuvios Andrei Rubliov)

Cuvântul „icoană” își are originea în limba greacă: *eikon*, ce înseamnă „imagine” sau „portret”. De pe la începuturile creștinismului, Bizanțul desemna prin cuvântul „icoană”, orice reprezentare a lui Hristos, a Fecioarei, a unui sfânt, a unui înger sau a unui eveniment din istoria sfântă, chiar dacă acea imagine era pictată/sculptată, mobilă sau monumentală și indiferent de tehnica utilizată în elaborarea acesteia (Fig. 1.).

Avem o bază solidă în *Vechiului Testament* cât și în *Viețile Sfinților* pentru cinstirea icoanelor, întrucât Moise a primit poruncă din partea lui Dumnezeu să pună chipurile

heruvimilor la chivotul legii, astfel că icoanele ne ridică mințile de la cele pământești la cele cerești. Sfântul Ioan Damaschinul a scris: „prin icoane vizibile suntem conduși la contemplarea a ceea ce este divin și spiritual”, în fața căroră poporul se închina căzând cu fața la pământ, în fața căroră se aduceau jertfe (III Regi 3, 15); preoții le tămâiau înaintea lor (Exod 30, 8) și înaintea lor se aprindeau candelile (Exod 27, 20-21).

În prezent, cât și în secolele anterioare, icoana (dar și Sfânta Scriptură) este atacată în mod constant prin manipulare (televiziune), false eresuri etc. Se dorește sistematic o distrugere a ei, dar nu într-un mod fizic, ci prin ignorarea (ștergerea/falsificarea) menirii sale spirituale, astfel că ne putem referi la un nou tip de iconoclastism. Mișcarea iconoclastă nu a urmărit distrugerea icoanelor (a unor bucăți de lemn), ci anularea Întrupării.

Este absolut necesar ca un creștin să își însușească cunoștințe științifice temeinice despre icoană, atât ca valoare artistică cât și teologică. Ignorând una dintre aceste dimensiuni, are drept consecință pierderea semnificației exhaustive. Neglijând elementul teologic, icoana devine un document/bun patrimonial, ce poartă informații prețioase pentru istorie, dar își pierde esența spirituală. Înlăturând elementul științific, ne vom găsi stăpâniți de subiectivitate, care ne împiedică să distingem adevărul de un accesoriu, ajungând la alterarea semnificației ce se regăsește în icoană. Prin omiterea adevărului estetic și neînțelegerea reprezentării iconografice, nu vom putea relaționa și aprecia cum se cuvine icoana. Fiind parte a Tradiției, icoana nu doar că păstrează adevărul viu în lumina Duhului Sfânt, dar îl face și văzut.

Rolul icoanei în viața creștinului este de a menține vie comunicarea și iubirea lui Iisus Hristos pentru oameni și de a ne aminti că s-a făcut om pentru noi și pentru a noastră mântuire. Astfel că rămâne un mijloc de trezire, de întreținere și de întărire a vieții religioase creștine, un stimulent spre cultivarea virtuților morale și a sentimentelor superioare de iubire și jertfă. Având un rol lăuntric, icoanele ne amintesc de bărbăția și eroismul martirilor și sfinților zugrăviți pe ele, și ne îndeamnă astfel la evlavie, fapte bune, imitarea virtuților și la evitarea patimilor.

Importanța icoanei în viața creștinului este de a mijloci ideologic/spiritual și de a restabili ordinea „Împărăției lui Dumnezeu” pe pământ, astfel, revelația se petrece nu în elementele exterioare, ci înlăuntru omului credincios.

Pictor iconar, Radu-Emil Constantin

EVENTIMENT

ZIUA BIBLIOTECARULUI

De ce să te înscrii la Facultatea de litere, secția Științe ale Informării și Documentării



Să fii stăpânul cărților, iată o îndeletnicire nu chiar la îndemâna oricui. Ca să fii stăpânul cărților, trebuie să le cunoști. Pe cât mai multe din bibliotecă. Să le iubești, deopotrivă cu autorii lor. Să fii solidar cu toți scriitorii, cu chinurile creației lor, cu moravurile, hachițele și, uneori, nonconformismul lor. Să înțelegi că nici scriitorul nu este un om oarecare, altfel nu ar avea operă și nici notorietate. Un scriitor e unic și de neînlocuit și tu trebuie să știi asta și să apreciezi. „Nu puneți mâna pe poet” spunea Nichita Stănescu. Da, tu trebuie să aperi autorul și opera de cei care spun că lipsește valoarea. Fiecare scriitor are valoare, depinde de percepția și de instruirea celui care-l receptează. Nu e de ajuns doar să fii stăpânul cărților. Trebuie să ai știința să le stăpânești, să înveți să comunici, să gestionezi. Adică îți trebuie studii de specialitate. Altfel nu ești deplin și împlinit. Înscrieți-vă la Facultatea de litere, secția Biblioteconomie. E atât de frumos să fii tobă de carte, să împăratești peste cărți, să transmiți cunoștințe, să iubești oamenii și să fii iubit de oamenii care intră în bibliotecă. Și să fii recunoscut pe stradă, ca un om important al comunității.

Dacă poți face să se întâmple toate acestea, viitorul cărților nu este în pericol.

Student Lupu (Gheorghiu) Despina-Dumitrelea

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A POEZIEI

La ce bun poezia?

Dicționarul definește poezia ca o modalitate a literaturii care exprimă mesajul artistic cu ajutorul imaginilor expresive, al unui limbaj concentrat, al afectivității, al rimei, al ritmului, dar în ochii unui creator al acesteia, precum Nichita Stănescu „poezia nu este numai arta: ea este însăși viata, însăși sufletul vieții. Fără poezie omul nu s-ar distinge de neant.”

Cel care scrie, care leagă idei în versuri, sub forma strofică desigur este binecuvântat cu talent, scriind își dezvoltă două laturi care cu timpul îi devin „accesorii” nelipsite, creativitate și inspirație. Are capacitatea de a vedea poezie în orice, de a putea promova, neîmplinită, abordând

diferite teme și motive care, asupra receptorului stârnesc o paletă variată de stări și emoții sufletești.

Poezia, în raport cu poetul reprezintă oglinda sentimentelor, viziunilor, concepțiilor sale asupra unei lumi și constituie o legătură puternică între el și a sa creație, dar raportându-ne la existența ei în omenire, reprezintă tot ce-i mai frumos, mai colorat de emoții și puritate. Românul iubește poezia, deoarece are cu cine să se mândrească, nume sonore cunoscute și internațional au adus un omagiu pământului românesc, pomenind de țară și promovând valorile ei în poeziile lor, cum ar fi: marele luceafăr Mihai Eminescu – „Ce ți doresc eu ție, dulce Românie”, Alexandru Macedonski – „Ce-aș vrea”, George Coșbuc „Patria română”.

Deci „la ce bun poezia?” la exprimarea celor mai vii sentimente, plăcute sau neplăcute, a unor stări transmise prin intermediul eului liric, ființă de hârtie a poetului.

Diana Cotrigășanu, clasa a X-a C

La ce bun poezia...

Dacă vrem să o luăm practic poezia reprezintă o modalitate a literaturii care exprimă mesajul artistic cu ajutorul imaginilor expresive, al unui limbaj concentrat, al afectivității, al



rimei, al ritmului. Dacă o luăm sentimental, părerile pot fi diferite în funcție de gradul de dezvoltare emotivă și afectivă.

Poezia reprezintă una dintre cele mai frumoase arte, dând muzicalitate vieții și sufletului. Delectarea ei sensibilizează, scrierea ei necesită trăire. Nu poți crea ceea ce nu știi, sau faci totul de spoială.

Poezia este frumosul, durerea, un noian de sentimente comprimate în câteva cuvinte.

Am mai spus că părerile despre poezie sunt împărțite și definițiile sunt vagi, totuși Nichita Stănescu spune într-un interviu: „Poezia este a tuturor, în toți oamenii există poezie, iar poetul este muncitorul, traducătorul umil al sentimentelor tuturor”, în continuare spune: „În ceea ce spune poezia, cuvântul este numai materialul poeziei,

culoarea este numai materialul picturii, linia numai materialul desenului, sunetul numai materialul cântecului”.

Cel mai sigur, un poet nu poate schimba lumea cu o poezie, dar cu certitudine o face mai bună.

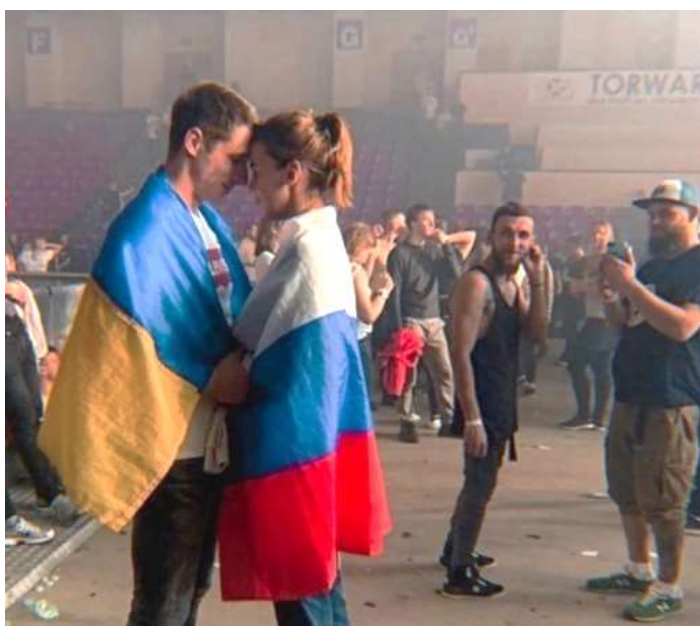
Ruben Carază, clasa a XI-a C

ANALIZĂ

CONFLICTUL DIN UCRAINA

George Orwell afirma că „a doua jumătate a secolului al XX-lea va fi înghețată într-o pace care nu este pace, că pregătirea războiului, controlarea conflictelor și represiunea ținută vor deveni normale”¹, ceea ce s-a și întâmplat. Apoi, deși destrămarea Uniunii Sovietice a indus multora că pacea se va instala în lume, acest fapt nu s-a realizat. Federația Rusă a intrat într-o criză politică, economică și socială, dar nu a uitat de vechile aspirații, acestea din urmă fiind cele care vor declanșa numeroase conflicte la finele secolului al XX-lea și care au continuat în secolul al XXI-lea.

Trecerea în secolul al XXI-lea s-a caracterizat tot printr-o „pace care nu este pace” pentru că s-au inițiat numeroase operații militare care au avut ca obiectiv readucerea stabilității,



ordinii și limitării în sistemul internațional, prin înlăturarea unor regimuri dictatoriale cu aspirații la armele de distrugere în masă și care amenințau echilibrul internațional de după Războiul Rece. În schimb, Rusia a preferat să-și impună voința asupra unor state cu regimuri democratice, precum Georgia (2008) și Ucraina (2014)². Anul 2014 a dus la anexarea Crimeii de către Federația Rusă și la crearea unor crize în relațiile bilaterale Rusia – Ucraina, dar și în cadrul relațiilor internaționale. Criza dintre Rusia și Ucraina s-a accentuat și mai mult, iar în februarie

2022, Federația Rusă a ales calea războiului, anulând conceptele de *stat*, *suveranitate statală*, *interes național* și *dreptul fiecăruia de a decide singur propria structură internă* enunțate în cadrul Păcii de la Westfalia (1648), Congresului de la Viena (1814-1815) sau în cadrul Tratatului de la Versailles (1919)³, pentru a revendica „vechile teritorii” și de a pune capăt tentativelor ucrainene de aderare la Uniunea Europeană și la Alianța Nord-Atlantică.

Comportamentul tipic *țarist* al Federației Ruse vine, însă, din trecut, și nu după ce Vladimir Putin a ajuns președinte. Istoria prezintă Rusia ca fiind într-o „contradicție – între parțial

¹ Jeremi Suri, *A Peace that is No Peace: The Cold War as Contemporary History*, în *OAH Magazine of History*, Vol. 24, Issue 4, 2010, pp. 5–6, <https://doi.org/10.1093/maghis/24.4.5> [accesat în data de 21.03.2022]

² Emmanuel Karagiannis, *The 2008 Russian – Georgian war via the lens of Offensive Realism*, în *European Security*, vol. 22, Issue 1, 2013, p. 75 <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09662839.2012.698265>

³ Henry Kissinger, *Ordinea Mondială – Reflecții asupra specificului națiunilor și a cursului istoriei*, Ed. Rao, București, 2020, p. 29

speranță, parțial teamă – care avea să o caracterizeze până la ora actuală”⁴. Aceste „stări” au început să se manifeste odată cu apariția Rusiei, fapt realizat prin coagularea triburilor slave într-o confederație cu centrul la Kiev, numindu-se Rusia Kieveană⁵. De aici reiese și remarcă liderului de la Kremlin, considerând Rusia și Ucraina „un singur popor”⁶. Acest teritoriu aparține actualmente Ucrainei, însă mulți ruși îl consideră ca fiind „o parte inseparabilă a propriului lor patrimoniu”⁷. Din punct de vedere geostrategic, Ucraina se află la intersecția mai multor civilizații și a rutelor comerciale terestre și navale, de aici rezultând și denumirea de *țară de graniță*.

Pe lângă acest fapt, Rusia are în conștiință pericolul invaziilor străine, care au început dramatic în secolul al XIII-lea, când mongolii au distrus Kievul și au stăpânit teritoriile rusești. După două secole și jumătate de stăpânire străină, rușii și-au format un stat în jurul ducatului Moscovei, dorind să se „extindă în toate direcțiile pentru un plus de securitate”⁸. Tot în această perioadă, cazacii de pe teritoriul Ucrainei, conduși de hatmanul Bogdan Hmelnițki, au încheiat o alianță cu rușii, în 1654, pentru a se proteja de atacurile polonezilor, lituanienilor și mongolilor, pe de-o parte, și devenind stat autonom, pe de altă parte. Însă autonomia a fost redusă cu timpul prin intervențiile țărilor în afacerile interne ucrainene și, odată, cu desfășurarea conflictelor dintre ruși, polonezi și lituanieni, teritoriile Ucrainei au intrat în componența acestor state. Apoi, acestea au fost incluse în componența marilor imperii care și-au lăsat amprenta asupra dezvoltării și orientării Ucrainei: partea de Vest este mai dezvoltată, dominată de ucraineni și orientată către Occident, iar cea de est este mai puțin dezvoltată, este prorusă și predomină rușii. De altfel, Crimeea a fost cucerită de ruși în 1783 și a fost sub administrația rusă până în 1954, când Hrușciiov a decis să o transfere Ucrainei⁹, fiind o decizie contestată de ruși după 1991.

În timpul Marelui Război (1914-1918), aceste teritorii au fost spațiul de desfășurare a operațiilor militare, inclusiv a acțiunilor nereușite de alungare a bolșevicilor de către trupele conduse de liderul polonez Józef Piłsudski și cel ucrainean, Simon Petlura. După Tratatul de la Riga (1921), partea de vest a Ucrainei a fost încorporată Poloniei, iar celelalte teritorii s-au transformat în Republica Sovietică Socialistă Ucraina. Din 1921 și până în 1991, poporul ucrainean a îndurat represaliile liderilor de la Moscova: deportările, Marea Foamete (1932-1933), epurările țintite și încercarea de a rusifica întreg teritoriul.

Abia în 1991 Ucraina a devenit independentă, însă Rusia nu s-a oprit în a se amesteca în afacerile interne pentru a opri tranziția către Occident: coruperea politicului, otrăvirea candidatului prooccidental Viktor Iușcenko și fraudarea alegerilor de către candidatul prorus,

⁴ Henry Kissinger, *Diplomația*, Ed. ALL, București, 2018, p. 64

⁵ Helene Carrere D'Encausse, *Orgoliile Kremlinului – O istorie a Imperiului Rus de la 1552 până astăzi*, Ed. Orizonturi, București, p. 34

⁶ <https://www.washingtonpost.com/politics/2022/02/10/putin-likes-talk-about-russians-ukrainians-one-people-heres-deeper-history/> [accesat în data de 22.03.2022]

⁷ Henry Kissinger, *Ordinea Mondială – Reflecții asupra specificului națiunilor și a cursului istoriei*, Ed. Rao, București, 2020, p. 56

⁸ Michael Tchernoff-Horovitz, *Ucraina și Rusia. Iubire și ură*, Ed. Neverland, București, 2022, p. 7

⁹ <https://www.historia.ro/sectiune/actualitate/articol/de-ce-a-renuntat-rusia-la-crimeea-acum-60-de-ani> [accesat în data de 22.03.2022]

Viktor Ianukovici¹⁰. Toate acestea au dus la Revoluția Portocalie (2004), urmată de intervenția rușilor prin amenințarea de a opri livrarea de gaze în Ucraina și până la Revoluția Ucraineană (2014), care a avut ca efect schimbarea guvernului prorus cu unul prooccidental și, în consecința acestei schimbări, invazia Rusiei în Crimeea și separarea regiunii Donbass de Ucraina (Donețk și Luhansk).

Anul 2014 marchează și începutul tratatelor de aderare a Ucrainei la Uniunea Europeană și la Alianța Nord-Atlantică, fapte ce au dus la o reacție a Rusiei. Considerând că NATO va putea lovi mai ușor și mai rapid orice țintă de pe teritoriul rusesc, Putin a inițiat o serie de măsuri preventive: s-a apropiat și mai mult de Belarus, a trimis armament, tehnică și militari

în Crimeea, a recunoscut independența regiunilor separatiste Donețk și Luhansk, a trimis sprijin militar către acestea, urmând ca, în februarie 2022, să declanșeze o „operațiune militară specială pentru a demilitariza și denazifica Ucraina”¹¹. Luptele încă se desfășoară, iar NATO



împreună cu UE și cu alte state noneuropene acordă sprijin militar, economic și politic Ucrainei. Totodată, UE și NATO au accelerat procesul de aderare a Ucrainei în aceste organizații.

Ucraina este un stat care și-a dobândit existența și independența după multe încercări ale istoriei, respectând conceptele enunțate în diverse congrese sau tratate internaționale. Deși Ucraina și Rusia au un punct comun de plecare (Rusia Kieveană), cele două state sunt diferite: alfabetul ucrainean este diferit de cel rus, limba ucraineană este diferită de cea rusă, cultura ucraineană este un conglomerat de alte culturi dobândite de-a lungul timpului, iar ucrainenii compun 77,8% din populația țării¹². Majoritatea etnicilor ruși se află în partea de est a Ucrainei, fiind un motiv pentru care Putin dorește să o alipească la Federația Rusă.

În concluzie, Rusia de astăzi pare că dorește să își creeze un spațiu *tampon* față de NATO pentru a-și diminua vulnerabilitățile în ceea ce privește securitatea națională. Se folosesc aceleași tactici din trecut prin care extinderea teritoriului va spori siguranța și integritatea statului rus, încălcând, însă, suveranitatea Ucrainei. În plus, pentru ca aceste acțiuni să pară legitime, Rusia invocă motivele istorice ce presupun că Ucraina aparține Rusiei.

Sublocotenent, Ioan- Cristian Gheorghiu

LANSARE DE CARTE

„Îmbracă o haine veche, dar cumpără o carte nouă.”

Afirmația lui Austin Phelps scoate în evidență ideea că lectura îmbracă sufletul și mintea în intelectualitate, ceea ce face omul să devină mai frumos, cuvinte care s-au adeverit în data de 21 mai, la Căminul Cultural Borca. Zi în care s-au sărbătorit Sfinții Împărați Constantin și Elena, dar a avut loc și prezentarea multiplă de carte a doamnei Emilia Amariei, unde aceasta și-a prezentat comorile livrești ale sufletului său.

Au fost invitați oameni deosebiți și cu o importanță în societate: doamna Dumitrina Mitrea-



deputat AUR de Neamț, domnul medic Mircea Frențiu - președinte de onoare al despărțământului Astra Blaj, domnul economist Ioan Șolea, tot din Blaj, domnul profesor și editor Marius Cătălin Diaconescu din Onești și desigur o persoana care nu putea să lipsească, doamna Iolanda Lupescu, bibliotecara la biblioteca „Aurel Dumitrașcu”, Borca, dar și fostul primar Geo Ovidiu Niță. Toate aceste personalități au dat glas și au ținut discursuri pline de laude, având ca subiect principal trilogia „Flavia” și cele două

volume de poezii „Cuvinte de leac” și „Avatare”, scrise de Emilia Amariei care a copilărit în satul Sabasa, cunoscut ca satul natal al marelui poet Aurel Dumitrașcu, dar și în drumul Vitoriei din romanul „Baltagul” de Mihail Sadoveanu. Aceasta a transpus ținuturile satului natal în cărțile sale, în „Flavia”, fiind spusă povestea unei fete de țară care trăiește o poveste de dragoste alături de Haralambie. Fiecare invitat a ținut un discurs în care laudele pentru doamna Emilia Amariei au atins cote maxime. Domnul Ioan Șolea, făcând o afirmație plină de adevăr, spunea despre autoare că pe constelația scriitorilor români se alătură încă o stea, care va străluci mult timp de acum în continuare. Un gest admirabil a fost cel al doamnei Dumitrina Mitrea, care a propus ca doamna Amariei să fie numită cetățean de onoare al comunei Borca, stârnind pentru aceasta emoție. Spectatorii au avut drept la adresarea unor întrebări, vorbe și laude care nu au fost deloc puține. Sfârșitul a fost făcut pe note muzicale de către interpreta de muzică populară Letiția Blaga, care a început cu o melodie pentru suflet, sensibilă „Ferițiți sunt părinții”, continuată mai apoi de alte melodii.

Mulțumiri invitaților, spectatorilor, fotografului Tudor Vodă și desigur autoarei care promovează tărâmurile inocenței în operele sale, prezentate și în poezia intitulată „Țara Sabasei”, din volumul „Cuvinte de leac”: „Prin țara aceasta cu munți pân' la cer/Mustește pădurea de brazi și mister /Mai trec prin poieni la păscut căpriori /Se bucura plaiul de iarba și flori”.

Noi, eleve, din ipostaza de spectatori am privit-o pe doamna Emilia Amariei ca pe o reprezentantă a frumosului, cu suflet special, pur încărcat de amintirea copilăriei, a pământurilor pe care am copilărit și noi la rândul nostru, și am învățat o lecție importantă - să ne mândrim cu originile.

Diana Cotrigășanu, Cristina Popescu, clasa a X –a C

TABLETĂ

LA SCRÂNCIOB

Poate nu sunt cel mai curajos, dar de ce aş vrea să mă dau într-un scrânciob? Până şi numele, dacă îl pronunţăm de câteva ori destul de lent, mi se pare dubios: „SCRÂNCIOB”. Mi-l imaginez ca pe un blender uzat care se mai blochează când întâlneşte ceva mai tare. De ce aş vrea să mă simt ca un milkshake de carne tocată? Nu, mulţumesc! Cu toate strigătele de spaimă şi presupun de bucurie, pe care le auzi din jur de nu ştii dacă e război sau asistăm la un spectacol de circ, să mă urc eu legat cu un banal lanţ şi să-mi dau duhul pe acolo? Ehhh... nu vreau. Nu ştiu dacă să-i cred pe cei care s-au dat în scrânciob că s-au bucurat sau zic şi ei aşa că să pară curajoşi.

Ruben Caraza, clasa a X-a C

CENACLU

FRÂNTURI DE AMINTIRI

Pierdută în gânduri, cu o lacrimă neintenţionată în privire, cu un suflet ce parcă nu-mi aparţine şi cu gândirea unei copile naive, sunt martora trecerii timpului care are consecinţe insuportabile asupra existenţei mele.

Trăiesc în prezent doar prin materie, printr-un trup, sunt unul dintre acei oameni care face parte din populaţia lumii, mă alătur celor peste şapte miliarde de locuitori, dar eu nu sunt aici total, în haosul omenesc, eu încă supravieţuiesc datorită unei perioade glorioase, unde eram... chiar eu, lângă mama. Îmi era motiv pentru fericire, care genera o paletă întreagă de sentimente, lacrimile în faţa ei se transformau în eliberare, acum mă ard atât de tare, accentuează ridurile care nu sunt deloc puţine, curg ca afluenţi în fluviu care au ca ultimă oprire sufletul.

Frânturi de amintiri am pentru totdeauna întipărite în minte, tânjind după a mea copilărie şi o zi cu autoarea mea preferată.

Unde eşti a mea mamă?



Diana Cotrigăşanu – clasa a

SCRISORI CĂTRE AUTORUL PREFERAT

Doamnă Ioana Pârvulescu,

Așez aceste rânduri pentru a vă mulțumi și a vă transmite aprecierea pentru creațiile dumneavoastră literare.

Sunteți autoarea mea preferată și îndrăgesc foarte mult modul în care transformați totul într-o artă încărcată de emoție, fiecare operă a dumneavoastră pe care am citit-o m-a impresionat și mi-a creat o stare de bine. Am citit mai multe creații care vă aparțin printre care și „Alfabetul doamnelor” (1999), „Secretul Anticarului” și „Viitorul începe luni”, primul text pe care l-am citit a fost „Prietenul meu” în clasa a V-a. Copilăria mea a luat amploare datorită cărților dumneavoastră care mi-au colorat clipe, iar acum îmi înfloresc adolescența. Cu toate acestea preferata mea a rămas „Inocenții”. Acest roman este deosebit, el reprezintă o îmbinare între istorie și imaginație, amintire și uitare redând într-o manieră modernistă lumea de vis a copilăriei anilor '60. Copilăria este un tărâm fermecat, o buclă a timpului în care naratorul se poate întoarce oricând pentru a retrăi aceste momente unice. Romanul care cuprinde 18 capitole, subintitulate cu replici din text, m-a făcut să mă gândesc la apropierea maturității și la faptul că copilăria mea se scurge din ce în ce mai repede, nu cred că această cifră a fost aleasă la întâmplare. Trebuie să vă mărturisesc că după fiecare capitol terminat, îmi era imposibil să nu-l încep pe următorul. Prin această carte am retrăit cu adevărat încă o copilărie în Brașov, alături de Ana și prietenii ei. Inocenții este emoție pură, cartea scrisă în vremea comunismului, creionează o bună parte din istoria României, ceva cu totul deosebit. Voi reciti oricând cu drag această carte și odată cu urcarea treptelor de liceu voi citi și „Prevestirea”, „Viața începe vineri” și „Întoarcerea în secolul XXI”.

Aș dori să închei cu un citat drag mie, despre ceea ce pe parcursul întregii vieții trebuie să rămână în sufletele noastre:

"Copilăria e cadoul pe care ni-l dă viața"- Horațiu Mălăele

Cu prețuire și respect, Georgiana Hopic

Clasa a IX-a A

Dragă George Călinescu,

Aș dori să îți pun câteva întrebări în această scrisoare, ce mai faci, cum te mai simți? Eu spre exemplu sunt destul de bine zilele acestea, mă cam obosește școala, dar nu mă prea plâng. Ca noutăți, vreau să-ți spun că mi-am făcut o prietenă nouă cu care mă înțeleg minunat.

Mă gândeam zilele acestea la tine și la cariera ta de prozator, am citit operele tale „Enigma Otiliei” și ” Cartea nunții” și mă întrebam de unde ai avut atâta inspirație să scrii sau mai bine spus de unde a venit mai exact inspirația? Te așteptai să fii un prozator cunoscut, te-ai gândit că te vei revedea vreodată cu Otilia sau că ea îți va răspunde la ceea ce ai scris cu o carte prin care ea își publică perspectiva despre relația voastră? Eu pot să-ți spun că prin aceste opere m-ai impresionat plăcut și pot să declar că ești autorul meu preferat, momentan.

Aștept să-mi răspunzi cât de curând la scrisoare deoarece sunt foarte curioasă să aflu răspunsurile tale!

Cu drag, Teodora Petrescu din clasa a X-a C

Stimate domnule Sven Hassel,

Scriu aceste rânduri cu intenția de a vă transmite felicitările mele. Sunt un adorator a cărților de război, iar dumneavoastră ați scris niște capodopere, dar cred că știți asta deja...

Știu că sunteți veteran de război, mai ales pe Frontul de Est și cred că războiul a fost un lucru îngrozitor. Poate când voi ajunge un jurnalist mare, îmi veți povesti, la o ceașcă de cafea fierbinte, povești curajoase de neuitat.

Am citit o parte a cărțile din seria dumneavoastră, pe restul sper să le achiziționez curând. Sunt nerăbdător! Personajele m-au fascinat, m-au făcut să simt cu ele, greutatea, emoții și trăiri.

Cred că în altă viață am fi buni prieteni!

Cu stimă, un fan înrăit, Ruben! (Caraza) clasa a X-a C

Dragă Nichita,

Au trecut mulți ani de când nu mai ești printre noi. Tu, un mare poet cum rar întâlnim în frapantul cosmos. Ai fost esența poeziei românești într-o perioadă în care critica intelectualul. Poeziile tale mă inspiră mult. Viața ta, plină de culoare, de o intensitate nemărginită și o profunzime neterminabilă...

Ai fost, ești și vei rămâne în memoria mea ca un poet plin de bucurie. Un geniu!

„Du-mă fericire în sus

Și izbește-mi tâmpla de stele, până când...”

Odihnă veșnică!

Alex Parasca, clasa a XI-a C

Dragă Ion Creangă!

Aș vrea să încep prin a-ți mulțumi pentru copilăria frumoasă pe care mi-ai dăruit-o cu frumoasele povești. De fiecare dată, la grădiniță, doamna ne citea dintr-o poveste de- a ta, chiar făceam unele scenete inspirate din ale tale povești. Te apreciez mult, mai ales talentul de a scrie, pe care nimeni nu- l poate dobândi fără multă muncă. Ești unul dintre autorii preferați de mine!

Mulțumiri,

Cristina Popescu, clasa a X-a C

ÎNTRE DOUĂ COLINE

Crescut-au codrii
Odată cu mine.
Un drum îi desparte
Care duce departe
Spre tărâmurii inocente,
A căror amintire
Mai ard încă în mine.
Singurătate atacată
De sunetul unui pârâu
Care nu încetă
Să mă izvorască.
Răsfirate niște case ici colo,
Mă îndrept într-colo
Cu speranță împrumutată
Că voi găsi ce am iubit odată.
Două perechi de ochi
Umbrite de pleoape căzute,
În pragul unei uși vechi
Care ar spune multe.
Doi ochi albaştri și doi căprui
Mai caută cu a lor privire
Unul dintre cei doi copii.



Diana Cotrigășanu, clasa a X-a C

INCOMPLET

*Nevoia să citesc îmi dă frâu la voința
Când luna străbate cu greu norii groși,
Să zbor, să visez, să-mi țin trează dorința,
Printre spini și oameni ce mint zgomotoși.*

*Nevoia să scriu pulsează versuri în minte
Când iarna dispare de parcă n-a fost
Și-n mine încolțește ca o boabă de linte,
Dorințe, patimi și judecăți fără rost.*

*Nevoia să uit mă încătușează dramatic
În nopți lungi în care stau singur de veghe
Și fumul își joacă efectul cromatic
Al ielelor dansuri gata să mă cheme.*

*Nevoia de tine în vers frumos de catrenă
Dă sens și culoare când viața de mult nu-i,
Actor cu false drame puse cochet în scenă
Dar tu făurești speranță ~doar mie, nu oricui.*

*Pun punct poeziei căci nevoile-s multe,
Dorințele ~scai, și judecata mă lasă,
Că șapte îngână, dar cine să le-asculte?
Și-adorm și las gândul neterminat pe masă...*



Ruben Caraza, clasa a X-a C

SĂNĂTATEA ÎNAINTE DE TOATE

MEDICAMENTE CARE UCID...

România este, și la capitolul medicamente, un „sat fără câini”, un maidan pe care vin și se joacă cu sănătatea și viața „prostimii”. Oameni buni, dacă pe voi nu vă interesează, măcar copiilor voștri le puteți salva viața!!!

Începem acum o serie de dezvăluiri șocante, unele incredibile, referitoare la medicamentele românilor, unele dintre acestea fiind doar ale românilor pentru ca lumea normală, țările civilizate le-au interzis ca să nu mai moară oamenii!!! Primul pe listă este „medicamentul săracului” sau celebrul Algocalmin. Piața algocalminului din România este estimată la peste 11 milioane de dolari anual. Prețul mic l-a transformat în calmantul nr. 1 pentru români. Un adevărat „medicament al săracului”, spun medicii. Licența pentru denumirea de „algocalmin” este deținută de fosta fabrică de medicamente SICOMED. În anul 2005 cehii de la Zentiva au preluat licența și astfel, doar datorită algocalminului le-au crescut vânzările cu peste 1.000 de procente. Potrivit surselor medicale, dintre toate medicamentele fabricate de compania de medicamente Zentiva, calmantul pe bază de metamizol aduce, de departe, cele mai substanțiale profituri. Din această piață, au reușit să prindă felii importante și alte companii farmaceutice care produc algocalmin, dar sub o altă denumire. Algocalminul se mai numește și algozone, și este produs de Ozone România. Agenția Europeană de Evaluare a Produselor Medicale, de recomandările căreia suntem obligați să ținem cont, nu a restricționat folosirea algocalminului. Cu toate acestea, majoritatea țărilor europene l-au interzis de mai mulți ani. Studiile au demonstrat ca metamizolul din algocalmin poate provoca o boală fatală, numită agranulocitoza, o boală mortală care debutează ca o infecție supraacută. Boala distruge celulele din măduva osoasă, altfel spus tratarea durerilor de cap cu algocalmin duce la distrugerea sângelui.



Mai periculoase decât algocalminul, susțin medicii, sunt calmantele de durere care folosesc în componentă, alături de metamizol o a doua substanță activă. De departe, Piafenul (metamizol și antispastic) este cel mai riscant de administrat. Altul este Benalgin, un calmant pe baza de metamizol și cofeina. Ambele se vând la liber în farmaciile românești, fără niciun fel de restricții. Primii care au interzis metamizolul au fost americanii, încă din 1977. Din aceeași perioadă datează și decizia statului suedez de interdicere a calmantului. Azi substanța din care se face

„calmantul saracului” din România este interzisă în Danemarca, Belgia - unde trecută la rubrica otrăvuri - Germania, Spania - din 1989, Olanda - începând cu 1990, Grecia sau Irlanda. Am luat doar exemple din Europa și Statele Unite.

Pe lista analgezicelor considerate nocive de occidentali, dar care se folosesc frecvent în România, se mai regăsesc Dipyron, Novalgin, etc., medicamente care au la bază substanța denumită noramidopirina metansulfonat și fenilbutazona, Butazolidine, Rheopirin R, Reumopiryrine etc., care au la baza fenilbutazona. În plus, pe piața românească se găsesc și combinații ce conțin Scobutil Compus sau aminofenazona - Aminofenazona L, Lizadon. Piroxicamul și Aulinul sunt și ele pe lista neagră a Agenției Europene a Medicamentului. Aulinul este un alt medicament care poate ucide și totuși este vândut la liber în farmaciile românești. Mai grav, Aulinul este vândut și în formele sale pentru copii (pediatrice) cu toate că riscul este și mai mare. Aulinul este interzis în țări precum Spania, Marea Britanie, Finlanda,



Turcia, SUA, Australia sau Japonia, deoarece s-a constatat că provoacă frecvent insuficiența hepatică mortală!!! Aulinul este recomandat pentru tratamentul durerii și inflamației asociate osteoartritelor, entorselor și luxațiilor, durerilor menstruale. Aulin se numără printre cele mai căutate și utilizate medicamente în România, datorită efectelor sale calmante imediate. Puțini însă știu că substanța activă conținută de Aulin, denumită nimesulid, poate fi mortală. Acum poate înțelegeți mai bine de ce am corelat de la

bun început Codex Alimentarius de industria farmaceutică de pe planetă! Poate așa vedeți mai clar de ce miliardarii Americii și ai Europei - nu toți, ca să nu mergem cu proștii la tribunal sau să ne calce mașina mai repede - de ce aceste „forte ale banului și răului” vor înlocuirea usturoiului, a minții și a ceaiului de tei cu produsele minunate și clar vindecatoare ale concernelor farmaceutice!!!

Agenția Europeană de Evaluare a Produselor Medicale a interzis administrarea Aulinului copiilor sub 12 ani. De asemenea, Comisia Europeană a Medicamentului a reluat, spre analiză, nimesulidul, în vederea retragerii sale de pe teritoriul întregii Uniuni Europene. Aulinul a fost restricționat chiar și în țara producătoare, Irlanda. Consiliul Irlandez pentru Siguranța Medicamentelor a atras atenția asupra pericolului pe care îl prezintă. În România este la mare preț pentru că sănătatea sau chiar viața copiilor noștri nu e la preț european. Dacă tot vrem depopularea planetei, moartea pentru sute de milioane de oameni, de ce să nu punem accent pe români?

Din cauza efectelor secundare grave o serie de medicamente au fost retrase de pe piață în unele țări. Cu toate acestea ele continuă să fie comercializate în România!!! Suntem un vast laborator cu 20 de milioane de cobai, un loc în care se fac bani, mulți bani, pe sănătatea și chiar viața „prostimii” Europei! „Prostimea”, adică ce a ajuns poporul român în ultimii 21 de ani, este

doar o bună piață de desfacere pentru multe medicamente criminale interzise în alte state. Vreți exemple? Vreți să ne salvăm măcar copiii dacă pentru mulți dintre noi este prea târziu? Luați hârtie și ceva de scris:

Sprayul pentru astm Isoproterenol, comercializat sub numele de Isuprel, a ucis în anii '60 în jur de 3500 de pacienți. Cu toate acestea el se comercializează în continuare în țara noastră și este prescris în diverse afecțiuni ale inimii. Ce medici, ce interese, ce bani sunt în joc?

Medicamentul Stilbestrola fost dovedit ca producând tumori uterine și mamare la femei și a fost scos de pe piață în unele țări europene. În România este produs și comercializat de patru companii farmaceutice. Oare medicii care prescriu astfel de „leacuri vindecătoare” sunt proști, sunt răi sau sunt doar plătiți bine?

- Mare atenție la Premarin - medicamentul pentru femeile care intră la menopauză!
- În 1970 au fost scoase de pe piață tranchilizantele Pronap și Plaxin pentru că produceau moartea nou-născuților.
- Thyreotom forte, un medicament pentru suplimentarea aportului de hormoni tiroidieni la pacienți cu hipotiroidie a fost scos de pe piață în Germania în 2005. Pentru că la români merge perfect ceea ce este interzis la nemți, medicamentul este în continuare prescris de medicii noștri și se găsește în farmacii.
- În 1984 ziarul Daily-Mail a scris clar că medicamentul împotriva acneei, Roacutan, medicament care se prescrie și în prezent, a condus la malformații foarte grave ale nou-născuților. Peste 50% dintre mamele care, în timpul sarcinii, au luat Roacutan, au născut copii malformați!!! Roacutan este prescris în continuare de doctorii români.
- Zelmac, medicament împotriva afecțiunilor digestive, care se vinde în România la ora actuală, produs de compania Novartis, a fost scos de pe piață în Germania, în aprilie 2007, deși nici măcar nu fusese aprobat încă, fiind folosit ilegal de către doctori în scopul testării lui pentru industria farmaceutică.
- Ketotifen, un medicament pentru tratamentul de lungă durată în astmul bronșic alergic sau cu componentă alergică, bronșita alergică și tulburări astmatice a fost scos în 2006 de pe piață în Germania, din cauza efectelor secundare grave la nivelul globului ocular și al rinichilor. În România se găsește în farmacii.
- Terfenadin, antialergic, a fost scos de pe piață în mai multe țări europene. În România se găsește sub denumirea de Histadin, un sirop folosit în tratamentul simptomelor multor afecțiuni alergice și în prevenirea și tratamentul reacțiilor alergice la transfuzia de sânge.
- Methotrexat, de asemenea împotriva leucemiei, a produs tumori și a dus la anemie gravă și ruperea intestinelor. În România este comercializat și prescris în reducerea durerilor și a tumefacțiilor articulare.
- Mitothan, un alt medicament împotriva leucemiei, duce la moartea rinichilor secundari. La noi se găsește sub numele de Lysodren și este utilizat pentru tratamentul cancerului stratului exterior al glandei suprarenale.
- Antibioticul Isoniazid duce la moartea ficatului. Acesta este comercializat în România .

- Toate produsele din supermarket pe care scrie Codex Alimentarius conțin inițiu ce produce cancer la colon!
- Sunt foarte puțini din păcate cei care au curajul, inconștiența sau posibilitatea să spună lucrurilor pe nume. „Afacerea” medicamentelor care „ucid lent” este una de succes: sute și sute de miliarde de dolari sau euro în fiecare an!!!

Cu ceva timp în urmă Dr. Scott Reuben, angajat al companiei farmaceutice Pfizer - cea care produce de exemplu „minunația” Viagra a declanșat cel mai mare scandal de falsificare din istoria medicinei, recunoscând că, timp de 13 ani avea sarcina de a falsifica rezultatele studiilor și cercetărilor, pentru ca produsele farmaceutice ale companiei să aibă un succes mai mare pe piață. În calitate de colaborator al biroului de presă de la compania Pfizer, el a publicat cu duzina în reviste medicale de specialitate articole fără niciun dram de adevăr.

Profesor farmacist-toxicolog, Dumitru Nastasă

PSIHOLOGIE

Agresivitatea pasivă

Mulți dintre noi suntem învățați, încă de la o vârstă fragedă, să ne suprimăm sentimentele considerate ca negative, cum ar fi: furia, resentimentele, teama sau durerea. Cei care nu pot sau nu vor să exprime aceste emoții, tind să dezvolte comportamente pasiv-agresive care reprezintă un mijloc și o cale de a redirecționa sentimentele. Toate lumea se poate comporta pasiv-agresiv câteodată. Dar când acest lucru devine o obișnuință, se transformă într-o problemă pentru sine și pentru cei din jur.

Această manifestare se caracterizează prin nesupunere, încărcată de furie, fără o abordare directă, deschisă a problemei, incapacitatea de a rezolva conflicte, experimentând certuri și decepții interminabile, oscilând între respect și sfidare, supunere și opoziționism agresiv, furie și încăpățănare ce se îmbină cu perioade de culpabilizare și rușine, ca un mecanism de apărare parțial conștient, prin care se exprimă furia sau nemulțumirea într-un mod indirect. Aceste persoane au stima de sine scăzute, se percep ca fiind fără valoare și sunt foarte atenți să nu se simtă puși în inferioritate. De asemenea nu știu să se afirme și opun rezistență datorită acestui mecanism de apărare inconștient.

Inițial, comportamentul pasiv-agresiv era încadrat de către specialiști la tulburări de personalitate, fiind caracteristic persoanelor care manifestau permanent o rezistență pasivă la orice solicitare socială sau profesională, fiind opoziționiști, negativiști.

Datorită stimei de sine scăzute se percep a fi fragile și lipsite de sprijin, dar în același timp au nevoie să se simtă libere și independente. Pasiv-agresivul este o persoană neserioasă, spune că va face lucruri și apoi nu le mai face, cere favoruri și nu oferă nimic la schimb, pedepsește prin

tăcere, stă îmbufnată și spune „sunt bine” deși vizibil nu este, nu vrea nici să conducă, dar nici să fie condusă, dacă nu o cauți te va căuta cu disperare, dacă o cauți, se va îndepărta. Părerile ei despre ceilalți sunt negative, evită confruntarea încercând să pară o persoană de treabă. Prezintă rezistență la schimbare, tendința de victimizare, plângeri permanente, sentiment de persecuție „nimeni nu mă înțelege”. Are un caracter ambivalent, fiind când ostilă cu o persoană, când pasivă, cerând iertare și promițând că nu se va mai comporta astfel în viitor.

Deci, comportamentul pasiv-agresiv poate fi recunoscut prin efectele emoționale pe care le determină: disconfortul și ostilitatea pe care le resimțim după interacțiunea cu o persoană ce funcționează astfel, în ciuda faptului că, aparent, are un comportament docil.

Cum să ne purtăm cu pasiv-agresivii

În general, pasiv-agresivii nu sunt conștienți că simt multa agresivitate și frustrare, care se află la baza comportamentelor cu care îi deranjează pe cei din jur. Fuga de conștientizarea adevăratelor emoții îi face să nu își asume responsabilitatea pentru manifestările lor, considerând că sunt animați de cele mai bune intenții. Există, desigur, și persoane care folosesc comportamentele pasiv-agresive în mod conștient, manipulator, pentru a obține control și putere față de alții sau pentru a se răzbuna și a pedepsi. Însă, prin atitudinea lor aparent pasivă, persoanele ce trăiesc o agresivitate latentă și cronică, încearcă să producă reacții puternice în ceilalți, ca o cerere de atenție, un semn că sunt importanți. Ce e de făcut? Trebuie să le răspundeți, să stabiliți niște limite clare și dacă situația nu se îmbunătățește, să vă îndepărtați de acea persoană, iar dacă constatați că sunteți o persoană pasiv-agresivă, începeți prin a evita comportamentele enumerate mai sus.



A ne exprima sentimentele adevărate este un lucru foarte sănătos. Emoțiile, de obicei considerate ca fiind negative, vor fi cele care ne vor inspira pentru a ne schimba viața în bine, întrucât comportamentul pasiv-agresiv este, de fapt, un mijloc de evitare a oricărei modificări. Atunci când vom învăța să ne gestionăm constructiv sentimentele, le vom putea lăsa în urmă, dacă vom vrea, pe măsură ce vom parcurge drumul incitant și plin de satisfacții al propriilor noastre emoții neexplorate.

Bibliografie:

MURPHY, T; OBERLIN, Loriann Hoff. *Cum să o recunoști și controlezi la tine și la ceilalți. Agresivitate pasivă.* [on-line]

Profesor psiholog Mirela Loghin

PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

PAUL CELAN

Paul Celan, pe numele adevărat Paul Peisah Antschel, s-a născut la 23 noiembrie 1920 la Cernăuți, România, într-o familie de evrei ortodocși. Cum universitățile antisemite din România și-au închis porțile, Paul Celan a plecat la Paris să studieze medicina. În 1939 s-a întors la Cernăuți, ca să studieze limbile romanice. Poetul petrece anii de război cu obsesia morții iminente. Părinții mor, mama ucisă de naziști, tatăl de tifos, iar el este deportat într-un lagăr de muncă forțată în Moldova. Tânărul atras de poezia suprarealistă, traduce din limba germană, scrie eseuri, în poezie face mereu trimiteri la Biblie, la psalmi, la Shakespeare, la Holderlin și Buchner. Este atras de lumea cenușie, în care rar se întrevede lumina. După ce traduce și editează cărți la București, trăiește un an la Viena, apoi pleacă definitiv la Paris, pentru că a înțeles că în România vor veni comuniștii la putere. La Paris nu a avut zile senine. A trăit din traduceri și din scris, dar viața după Auschwitz a fost greu de suportat. Anul 1948 este cel în care apare „Tangoul morții”, un poem fundamental pentru lirica modernă postbelică. La 27 de ani o întâlnește pe Ingeborg Bachmann, pasionată de filosofie, pe care o va iubi până la moarte. Au rămas scrisori de o deosebită delicatețe și iubire, pe care cei doi și le-au trimis. În 1951 se căsătorește cu Gisele de Lestrage, o aristocrată catolică, pictoriță. Au avut o viață de familie imperfectă, doi fii și un traseu complicat datorită crizelor de delir ale lui Celan, care se agravau pe zi ce trecea. Era cetățean francez, preda la Școala Normală Superioară, unde există o sală care îi poartă numele și la Institutul de Studii Germanice. După o tentativă de a-și ucide soția, este internat la psihiatrie. Se desparte de soție, se mută singur într-un mic studio și continuă să scrie. Obsesia morții îl bântuie. Suferea de sindrom posttraumatic generat de Holocaust. La 20 aprilie 1970 se aruncă în Sena de pe podul Mirabeau. Poemele, eseurile și scrisorile lui ar trebui recitate.



Ar fi cea mai bună cale de a ne apropia de cel care a fost Paul Celan .

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

Bibliografie:

BACHMANN, Ingeborg; CELAN, Paul. *Timp al inimii : corespondență*. [online]. Disponibil pe internet la adresa: <https://www.ziarulmetropolis.ro/ultimele-ore-din-viata-lui-paul-celan-poetul-care-s-a-aruncat-in-sena/>

PSALM

Nimeni nu plămădește iarăși din lut

Nimeni nu ne descântă nisipul

Nimeni.

Slăvit fii, Nimeni

De dragul tău

Visăm înflorirea spre tine.

Nimic

Eram, suntem, vom fi.

Înflorind vom rămâne

Trandafirii nimănui

Cu sufletul în lumină

Cu urma pustie a nisipului în cer

Cu coroana, înroșită

De aprinsul cuvânt ce-l cântăm

Deasupra, o! Deasupra

Spinului.

Paul Celan, din volumul „Iubiri și păcate”

SONDAJ DE OPINIE

CONDIȚIA FIZICĂ

La acest sondaj au participat 20 de elevi cu vârsta de 12 ani și 18 elevi cu vârsta de 16 ani. Ne gândeam că acești colegi stau mai mult cu nasul în telefon, că nu au timp să mai facă și mișcare, dar am fost surprinși în mod plăcut de preocupările lor sportive. Iată întrebările și răspunsurile lor:

1. Care este condiția voastră fizică actuală? Perfectă bună, medie, slabă, foarte slabă.
13 elevi au spus că au condiție fizică bună, 15 perfectă, 10 medie.
2. Cât de des faceți sport? În fiecare zi, o dată pe săptămână, de câteva ori pe lună, mai rar de atât.
27 de elevi au spus că fac mișcare în fiecare zi, 8 o dată pe săptămână, 1 de 3 ori pe săptămână, 1 de 5 ori pe săptămână, 1 mai rar de atât.
3. De ce faceți sport? Că vă face plăcere, că vreți să slăbiți, că vreți să fiți în formă, altă variantă.
32 de elevi au spus că vor să fie în formă, 5 vor să slăbească, 1 vrea să-și tonifice musculatura.
4. Ați realizat vreodată un plan de exerciții?
30 de elevi au răspuns că au deja un plan de exerciții pentru viteză la alergare, rezistență și forță, 8 nu au nici un plan.
5. Ce sporturi practicați? Alergat, înot, ciclism, mers pe role, arte marțiale, altele.
26 de elevi au spus că alergă, merg pe bicicletă și pe role, 1 practică arte marțiale, 1 box, 1 fotbal, 1 dans, 4 altele.
6. De ce credeți că e necesar să vă îmbunătățiți performanța sportivă?
1 elev a spus că se antrenează pentru a intra la AFT Sibiu, 1 vrea să devină campion olimpic, 14 vor să fie mai buni, sănătoși și puternici, 3 pentru recreere, 10 pentru a fi în formă, 9 pentru un psihic mai bun.
Am fost impresionați de determinarea colegilor noștri. Majoritatea au înțeles ce înseamnă mișcarea pentru trup și suflet, îi felicităm că aleg sportul și nu telefonul. Suntem siguri că butonează și telefoanele, dar într-o mai mică măsură.



Membrii Clubului de jurnalism

NOI, DESPRE NOI

- **Pauza de lectură**, alături de o ceașcă cu ceai. În data de 24 februarie, pe holurile liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, a fost desfășurată o activitate în scopul cititului. Fiecare elev trebuie să-și aducă cartea preferată din care să citească câteva pagini, timp de 15 minute savurând și o ceașcă cu ceai. S-au alăturat și cadre didactice, iar cărțile aduse au fost de o diversitate foarte mare. Bucuria este mare când se observă interes pentru lectură, această activitate, fiind de un mare succes.



- **Ecologizare**- Consiliul elevilor, a propus o activitate de strângere a deșeurilor de pe marginea drumului care duce către școală. Puține deșeuri nu au fost, dar rezultatul a meritat munca.



- **Seara de film**-15 aprilie – La Căminul Cultural Borca, a fost organizată seara de film, idee lansată și pusă în practică de Consiliul elevilor. Ca film, a fost ales „Coco”, un desen animat care a durat 1 și 45 de minute și care a adus câștiguri foarte mari din bilete. Cu banii strânși, au fost bucurați bătrâni din comună, care au primit alimente. Cel mai frumos gest, în prag de Paște!
- **Târg de Paște** – Dacă se apropie sărbătorile pascale, a fost organizat un târg în data de 14 aprilie, în sala de sport, unde fiecare clasă a venit pregătită cu preparate de post,



scoase la vânzare. Negresă, ouă, gogoși, prăjituri, chec și multe altele au fost prezente pe tarabele elevilor.

- **Omagiere Nichita Stănescu** – 31 martie 2022, s-au împlinit 89 de ani de la nașterea marelui poet Nichita Stănescu, unul din cei mai mari poeți ai liricii române moderne. Clasei a X-a C i-a fost prezentată povestea vieții acestuia, sărbătorindu-l.

- **Proiectul internațional „Prietenie pe o sfoara”**, în care a fost implicată și biblioteca

„Aurel Dumitrașcu”, a fost dedicat în acest an scriitorului francez Antoine de Saint-Exupery. Au participat cu desene clasele I (Prof. Dumitrelea Alămîie), a III-a (prof. Nicoleta Ciubotă), clasa a II-a, Școala „Aurel Dumitrașcu” Sabasa (prof. Cristina Petrea), clasa pregătitoare (prof. Gladiola Bondar).

- În data de 4 martie elevii clasei a III-a au participat la o expunere emoționantă despre poetul Radu Gyr.
- La 25 martie a avut loc la Căminul cultural conferința închinată Maicii Domnului. De data aceasta tema a fost despre rolul icoanei în viața omului. Participanții au fost tot unul și unul: protosinghelul Hariton Negrea, starețul mănăstirii Petru Vodă, pictorii iconari Radu-Emil Constantin și Marius-Cătălin Popovici, preotul George Nicorescu, parohul bisericii din satul Pârâul Cârjei. Organizatoarea întâlnirii a fost prof. Cristina Petrea.
- Poeta Elena Farago a fost sărbătorită în data de 28 martie, împreună cu clasa I (prof. Dumitrelea Alămîie).
- La CDI a avut loc o întâlnire plină de surprize și de emoție cu veteranii de război Petrea Țobârnac din satul Soci și Dumitru Albei din satul Lunca. Au participat elevii clasei a IX-a A (dirig. prof Florin Popescu), care au fost impresionați de povestirile despre război ale celor doi bătrâni.
- De Înălțare, fiind și Ziua Eroilor, un grup de liceeni, dar și clasa a III-a, coordonați de prof. Nicoleta Ciubotă, au prezentat la biserica „Sf. Apostoli Petru și Pavel” din Borca un vibrant spectacol artistic. A fost din nou prezent veteranul Petrea Țobârnac, de data asta cu lacrimi în ochi, impresionat de cele auzite.



- Tudor Arghezi a fost omagiat în ziua de 20 mai, la clasa a III-a. Imagini cu Mărțișorul, casa familiei Arghezi, poeziile recitate de copii, au făcut dintr-o oră de comunicare o adevărată sărbătoare.
- În Ziua de 25 mai a fost sărbătorit Ștefan Augustin Doinaș la clasa a XI-a C.
- Grupul vocal folcloric „Florile Stânișoarei”, coordonat de prof. Marcela Bondar a participat la spectacolul dedicat zilei de 8 martie de la Căminul Cultural cu un frumos grupaj de cântece populare. Tot „Florile Stânișoarei” a participat la două concursuri, la Târgu Neamț și la Iași, de unde au venit cu premii: I, al III-lea, premiul special, trofeu de categorie. Felicitări !
- Ștefan Petrea, clasa a VIII-a, Școala Gimnazială „Aurel Dumitreașcu”- Sabasa, 24 aprilie a obținut titlul de campion mondial la Qwan Ki Do- Padova(Italia), Campionatul de copii și juniori.

PAGINA CELOR MICI

Amintiri din primăvara Sabasei

Un loc binecuvântat atrage lucrul cel bun. Primăvara a venit cu un mare cadou-lepădarea măștilor și a obiceiurilor cele neplăcute nouă de a nu ne apropia unii de alții. Aici parcă am prins aripi. Aripi de cocoare ce știu zbura peste mări și țări. După ce atât de frumos am sărbătorit pe Ion Creangă pe 1 martie, hop! Ne trezim cu o invitație de a cânta în Franța, la un spectacol dedicat Zilei Femeii. Desigur , ne-a reprezentat cântăreața noastră, Eugenia Petrea.

Apoi elevii clasei a VIII-a au fost implicați în diverse concursuri de robotică, educație civică. Iată și imagini de la activitatea noastră despre Antoin de Saint-Exupery.

Toate până la simularea evaluării naționale. Am avut bucuria ca Ștefan Petrea, elevul școlii noastre, să ia cea mai mare mare notă la matematică din comuna Borca. Aceeași bucurie ne-au adus-o echipajele de la concursul de matematică Ștefan Țifui, organizat la Școala din Grințieș, pregătite de prof.Dumitrina Erhan și Cristina Petrea. Copiii noștri s-au întors cu locul I și două mențiuni.



Biblioteca din Nord



Pe lângă teste, teze, lecții, am mai avut vreme și pentru antrenamente de fotbal, de karate, mai cu seamă că 6 elevi ai școlii noastre fac parte din echipa Bassai-Dai și au adus numeroase trofee și medalii. Apoi, pentru că bicicleta este prietena noastră de cum dă căldura, am aflat reguli de circulație de la agenții Cristian Manolache și Gabriel Ciubotaru.

Tot în martie, la Buna Vestire, am participat cu mic, cu mare, la conferința APOR-Borca închinată anual Maicii Domnului. Ne-am întors cu inima plină, dar și cu laudele părintelui stareț Hariton Negrea de la Petru-Vodă, pentru felul în care ne-am prezentat artistic.



Am încheiat primăvara sărbătorind ziua noastră într-o excursie tare frumoasă, pe Valea



Bistriței. Muzeul de exponate împăiate din Dreptu, sala cu obiecte vechi, colțul etnografic din Dreptu, biserica-monument din Farcașa. De pretutindeni am strâns emoții și cunoștințe.

Prof. Cristina Petrea

UMOR

PERLE ALE ELEVILOR

- Deseori Caragiale demasca moravurile moșierilor de a da nas copiilor lor.
- Alexandru Lăpușneanu s-a ținut de cuvânt atunci când a spus: ”Când mă voi scula, pre mulți am să popesc și eu”. Dovada, că azi, cel mai întâlnit nume este Popescu.
- Moromete plecase în excursie să vândă cereale.
- Râul Olt trece prin orașele pe care le străbate.
- Constanța este cel mai mare port din barajul Mării Negre.

Membrii Clubului de jurnalism



Colectivul de redacție:

Bibliotecar, Iolanda Lupescu
Diana Cotrigășanu, clasa a X-a C
Ruben Carază - clasa a X-a C
Cristina Popescu – clasa a X-a C
Teodora Popescu – clasa a X-a C

Tehnoredactare - membrii Clubului de Jurnalism Borca și
bibliotecar Despina Gheorghiu

Corectură și design

– bibliotecar Despina Gheorghiu
- Măhălău Larisa studentă, UMFST

Paginare– profesor Liliana Chirilă

Fotografii și grafică :

Iliescu Iustin, clasa a III-a – pagina 1
Teodora Popescu, clasa a VI-a B – pagina 2,32, 33, 34
Patricia Sava, clasa a III-a – pagina 35

ISSN 2601 - 5110**ISSN-L 2601 - 5110**